

Brüssel, 1. oktoober 2018
(OR. en)

12536/18

Institutsioonidevaheline
dokument:
2016/0359(COD)

JUSTCIV 226
EJUSTICE 126
ECOFIN 852
COMPET 630
EMPL 441
SOC 567
CODEC 1545

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Nõukogu
Eelmise dok nr:	12334/18 + COR 1, WK 11168/2018
Komisjoni dok nr:	14875/16
Teema:	Ettepanek: Euroopa parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse ennetava restruktureerimise raamistikke, uue võimaluse andmist ning restruktureerimise, maksejõuetuse ja maksekohustustest vabastamise menetluste tõhususe suurendamise meetmeid ning millega muudetakse direktiivi 2012/30/EL – Üldine lähenemisviis

---

I. SISSEJUHATUS

Komisjon edastas nõukogule ja Euroopa Parlamendile oma 23. novembri 2016. aasta kirjas ettepaneku Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi kohta, milles käsitletakse ennetava restruktureerimise raamistikke, uue võimaluse andmist ning restruktureerimise, maksejõuetuse ja maksekohustustest vabastamise menetluste tõhususe suurendamise meetmeid ning millega muudetakse direktiivi 2012/30/EL („kavandatav maksejõuetuse direktiiv“).

Ettepanek põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitel 53 ja 114 ning seega kohaldatakse selle suhtes seadusandlikku tavamenetlust.

Kõnealune ettepanek on kapitaliturgude liidu kava ja ühtse turu strateegia üks põhielemente. Selle eesmärk on vähendada olulisimaid kapitali vaba liikumise takistusi, mis on tingitud liikmesriikide restruktureerimis- ja maksejõuetusraamistike erinevustest, ning tagada finantsraskustesse sattunud elujõuliste ettevõtete ja ettevõtjate juurdepääs tõhusatele ennetava restruktureerimise ja uue võimaluse andmise menetlustele, kaitstes samal ajal võlausaldajate õigustatud huvisid.

Seoses komisjoni poolt pangandusliidu osas tehtava tööga on ettepaneku eesmärk ühtlasi aidata vältida viivislaenu osakaalu suurenemist.

Nõukogu (justiits- ja siseküsimused) leppis oma 4.–5. juuni 2018. aasta istungil juba kokku osalises üldises lähenemisviisis, mis hõlmab III jaotist (Võla kustutamine ja tegutsemiskeelud), IV jaotist (Restruktureerimise, maksejõuetuse ja võla kustutamise menetluste tõhususe suurendamise meetmed) ja V jaotist (Restruktureerimise, maksejõuetuse ja võla kustutamise menetluste jälgimine) ning seotud mõisteid ja põhjendusi.

Tuginedes nõukogus 2017. aasta juunis (dok 9316/17) ja detsembris (dok 15201/17) peetud poliitilise mõttevahetuse tulemustele, keskendus eesistujariik Austria intensiivsetes tehnilise tasandi aruteludes sellele, et saavutada hea kompromiss I jaotises (Üldsätted), II jaotises (Ennetava restruktureerimise raamistikud) ja VI jaotises (Lõppsätted).

Pärast tsiviilõiguse töörühma (maksejõuetus) koosolekuid 2018. aasta juunis, juulis ja septembris peab eesistujariik võimalikuks jõuda üldise lähenemisviisini kogu direktiivi ettepaneku muudetud teksti, sealhulgas põhjenduste suhtes.

Käesoleva dokumendi lisas esitatud kompromissteksti on kiitnud heaks COREPER II oma 26. septembri 2018. aasta koosolekul.

Euroopa Parlamendi õiguskomisjon hääletas eelnõu raporti üle 2018. aasta juulis. Raport kiideti heaks Euroopa Parlamendi täiskogu istungil 2018. aasta septembris ning seega saab kohe pärast nõukogu seisukoha vastuvõtmist alustada institutsioonidevahelisi läbirääkimisi.

II. KOMPROMISSI KONKREETSSED ELEMENDID

a. Juurdepääs ennetava restruktureerimise raamistikele

Liikmesriigid olid läbirääkimiste algusest peale üldiselt nõus põhimõttega, et võlgnikel peaks tõenäolise maksejõuetuse korral olema juurdepääs ennetava restruktureerimise raamistikule, et nad saaksid vältida maksejõuetust ja tagada oma elujõulisus. Mitmele liikmesriigile valmistas siiski muret see, et kui juurdepääsu raamistikule saab ilma elujõulisuse väljavaateta võlgnik, siis võib see põhjustada ebavajalikke viivitusi maksejõuetusmenetluse algatamisel ja tuua kaasa pankrotivara vähenemise riski. Kompromisstekstiga lubatakse sellistel liikmesriikidel kehtestada teatavatel tingimustel elujõulisustest. See test on siiski vabatahtlik, et võimaldada teistel liikmesriikidel, kes soovivad tagada menetlusele hõlpsama juurdepääsu, seda teha.

Ühtlasi soovis osa liikmesriike teha selle raamistiku kättesaadavaks võlausaldajate taotlusel. Kompromisstekstiga antakse sellistele liikmesriikidele see võimalus, kuid selle kasutamine on vabatahtlik.

b. Maksejõuetusspetsialisti kohustuslik määramine

Liikmesriigid on nõus, et ennetava restruktureerimise menetlus peaks olema võlgniku juhitud selles mõttes, et võlgnikul peaks olema vähemalt osaline kontroll varade ja igapäevase tegevuse üle. Seda põhimõtet järgides pakuti komisjoni ettepanekus välja, et restruktureerimise valdkonnas spetsialisti määramine ei peaks olema kõikidel juhtudel kohustuslik. Mõnele liikmesriigile valmistas muret komisjoni ettepanekust tulenev piiratud paindlikkus siseriikliku õiguse puhul. Need riigid leidsid, et sellise spetsialisti olemasolu võib suurendada menetluse tõhusust ning võib tagada kõikide isikute huvide arvesse võtmise. Komisjon arvas siiski, et spetsialisti kohustuslik määramine kõikide juhtumite jaoks teeks menetluse kulukamaks ja koormavamaks, mille tulemusel muutuks menetlus võlgnikule raskemini kättesaadavaks.

Kompromisstekstiga nähakse niisiis ette üldine põhimõte, et sellise spetsialisti määramine otsustatakse igal üksikjuhtumil eraldi, välja arvatud teatavatel juhtudel, kui siseriiklikus õiguses võidakse nõuda kohustuslikku määramist. Põhjendustes esitatakse näiteid sellistest juhtudest, mil siseriikliku õigusega võidakse kohustuslikku määramist nõuda.

c. Konkreetsete täitemeetmete peatamine

Liikmesriigid jäid erinevale seisukohale küsimuses, mis puudutab konkreetsete täitemeetmete peatamise kestust. Kui osa liikmesriike eelistas lühikest peatamisaega, et võtta arvesse võlausaldajate huvisid, siis teised liikmesriigid soovisid pikemat või piiramatut peatamisaega, et võimaldada võlgnikule restruktureerimiskavaga väljatulemiseks piisavat hingetõmbeaega, eelkõige keerulisematel juhtudel. Kompromisstekstiga kehtestatakse peatamise maksimumperiood kestusega kuni neli kuud, mida õigus- või haldusasutus võib pikendada kuni 12 kuuni. Kui siseriikliku õiguse alusel peab võlgnik esitama õigus- või haldusasutusele kava kinnitamiseks kaheksa kuu jooksul, võib peatamist pikendada seni, kuni see on vajalik kohtu poolt restruktureerimiskava kohta otsuse tegemiseks. Kuna need on maksimumtähtajad, võivad liikmesriigid mõistagi näha ette lühema peatamise.

Samuti jäädi eriarvamusele selles, kuidas hinnata võlgniku või võlausaldaja huvisid seoses kohtu võimalusega täitemeetmete peatamine lõpetada. Osa liikmesriike kartis, et selline võimalus vähendaks võlgniku hingetõmbeaega, kuna kogu aeg oleks olemas oht, et peatamine võidakse lõpetada; teised liikmesriigid pidasid samas sellist võimalust vajalikuks, et kaitsta võlausaldajate huvisid. Kompromiss sisaldab seega võimalust peatamine lõpetada, kui see ei täida enam oma eesmärke või kui see võib tulenevalt siseriiklikust õigusest kahjustada ebaõiglaselt võlausaldajaid, kuid võimaldab liikmesriikidel ette näha miinimumperioodi, mille jooksul peatamist lõpetada ei saa. Samuti lubatakse liikmesriikidel piirata peatamise lõpetamise taotlemise võimalus olukordadega, kus võlausaldajatel ei ole olnud võimalust ärakuulamisele (näiteks kui peatamine on automaatne).

d. Rühmade moodustamine

Komisjoni ettepanekuga soovitakse kehtestada nõue liigitada võlausaldajad hääletamise eesmärgil vastavalt nende huvide ühisosale eraldi rühmadesse. Mõned liikmesriigid ei olnud sellise süsteemiga siiski tuttavad ja pidasid seda koormavaks, kulukaks ja paljudel juhtudel ka ebavajalikuks. See on eelkõige nii, kui võlgnik on oma lihtsa kapitalstruktuuri ja võlausaldajate väikese arvu poolest kas mikro-, väikese või keskmise suurusega ettevõtja. Kompromisstekstiga antakse seega liikmesriikidele võimalus lubada mikro- ning väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel otsustada, et nad ei kohtle mõjutatud isikuid eraldi rühmadena.

e. Rühmadeülese kohustamine

Rühmadeülese kohustamise mehhanism oli uus paljude liikmesriikide jaoks ning tekitas mõningaid mureküsimusi. Eelkõige olid suure arvu liikmesriikide jaoks problemaatilised kaks aspekti:

- ettepanekuga nõutakse liikmesriikidelt võlgniku väärtuse hindamist, et teha kindlaks, millised võlausaldajate rühmad on nõ mängust väljas ning seega ei suuda rühmadeülese kohustamise raames toimuval hääletamisel oma toetusega tagada kava vastuvõtmist;
- ettepanekuga kehtestatakse absoluutse eelisõiguse reegel, mis tähendab, et enne kui allutatud rühm jaotamisest osa saab või kavas positsiooni kuigivõrd säilitab, tuleb täies ulatuses rahuldada eriarvamusele jäänud võlausaldajate nõuded.

Mõned liikmesriigid arvasid, et need nõuded teeksid menetluse koormavamaks ja kulukamaks ning muudaksid ennetava restruktureerimise piiratumaks, kui mitte päris võimatuks. Euroopa Komisjon rõhutas, et väärtuse hindamine oleks vajalik üksnes siis, kui võlausaldaja on rühmadeülese kohustamise mehhanismi kohtus vaidlustanud.

Esimest probleemi püütakse kompromisstekstiga lahendada nii, et nähakse ette alternatiivne võimalus, mille abil liikmesriigid saavad vältida nõuet, et kava saavad vastu võtta üksnes nõ mängus olevad võlausaldajate rühmad, nimelt kui võlausaldajate rühmade enamus annab poolthääle kavale, milles vähemalt üks rühm on tagatud nõuetega võlausaldajate rühm või tavaliste tagamata nõuetega võlausaldajate suhtes kõrgema nõudeõiguse järguga rühm.

Teise probleemi käsitlemiseks on kompromisstekstiga nähtud liikmesriikide jaoks ette alternatiivne võimalus kehtestada erinev näitaja – nn suhtelise eelisõiguse reegel –, et kaitsta eriarvamusel olevaid võlausaldajate rühmi rühmadeülese kohustamise mehhanismi kasutamise korral. Selle võimaluse puhul on nõutav, et eriarvamusel olevaid hääletavaid rühmi koheldaks vähemalt sama soodsalt kui mis tahes teisi sama nõudeõiguse järguga rühmi, kui kohaldatakse siseriikliku õiguse kohast likvideerimise tavapärast järjestust, ja soodsamalt kui mis tahes madalama nõudeõiguse järguga rühmi. See tagab liikmesriikidele selle sätte rakendamisel suurema paindlikkuse.

Kuigi mitte kõik liikmesriigid ei pidanud neid võimalusi piisavalt paindlikuks, oli suurem osa väljapakutud lähenemisviisiga siiski nõus.

III. KOKKUVÕTE

Käesoleva kompromissteksti osad moodustavad paketi, mille eesmärk on luua tasakaalustatud kord, milles võetakse arvesse nii võlgnike, võlausaldajate kui ka teiste huvitatud isikute huvisid. Kuigi kompromisstekstis leiavad mõned väga olulised põhimõtted ühtlustamist, jätab see liikmesriikidele piisava paindlikkuse valida nende põhimõtete rakendamisel oma lähenemisviisi.

Pidades silmas selle tasakaalu säilitamise tähtsust, palutakse nõukogul (justiits- ja siseküsimused) oma 11.–12. oktoobri 2018. aasta istungil:

- a) kinnitada käesoleva dokumendi lisas esitatud kompromissteksti suhtes saavutatud üldine lähenemisviis;
- b) leppida kokku, et kõnealune tekst on aluseks Euroopa Parlamendiga peetavatele läbirääkimistele.

2016/0359 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

milles käsitletakse ennetava restruktureerimise raamistikke, võla kustutamist ja tegutsemiskeeldu ning restruktureerimise, maksejõuetuse ja võla kustutamise menetluste tõhususe suurendamise meetmeid ning millega muudetakse direktiivi (EL) 2017/1132

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 53 ja 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

---

¹ ELT C ..., ..., lk ...

² ELT C ..., ..., lk ...

- (1) Käesoleva direktiivi eesmärk on kaotada takistused põhivabaduste, nagu kapitali vaba liikumise ja asutamisevabaduse õiguse teostamiselt, mis tulenevad erinevustest siseriiklike õigusnormide ja menetluste vahel, mis käsitlevad ennetavat restruktureerimist ning **võla kustutamist ja tegutsemiskeeldu**. Käesoleva direktiiviga soovitakse need takistused eemaldada, tagades rahalistes raskustes olevate elujõuliste ettevõtete jaoks juurdepääsu tõhusatele riiklikele ennetava restruktureerimise raamistikele, mis võimaldavad neil tegevust jätkata; ausatele **maksejõuetutele või** ülemäärastes võlgades ettevõtjatele antakse pärast maksejõuetusmenetluse kohaldamisele järgnevat võla täielikku kustutamist uus võimalus; ning parandatakse restruktureerimise, maksejõuetuse ja maksekohustustest vabastamise menetluste mõjusust, eriti tänu nende kestuse lühenemisele.
- (2) Restruktureerimine peaks võimaldama rahalistes raskustes olevatel **võlgnikel** äritegevust täielikult või osaliselt jätkata, muutes varade ja kohustuste koosseisu, tingimusi või struktuuri või oma kapitalistruktuuri, sh müües ettevõtte varasid või osi **ning operatiivsete muudatuste kaudu. Kui siseriiklikus õiguses ei ole sätestatud teisiti, peaksid operatiivsed muudatused, näiteks lepingute lõpetamine või muutmine või varade müümine või muul viisil käsutamine vastama üldistele nõuetele, mis on kehtestatud selliste meetmete jaoks siseriiklikus õiguses, eelkõige tsiviil- ja tööõiguses. Võla vahetamine omakapitali vastu peaks samuti vastama siseriiklikus õiguses sätestatud kaitsemeetmetele.** Ennetava restruktureerimise raamistikega tuleks eelkõige võimaldada **võlgnikel** restruktureerimist varases etapis ja maksejõuetuse vältimiseks. Need raamistikud peaks suurendama koguväärtust võlausaldajate, omanike ja majanduse jaoks tervikuna ning ära hoidma välditava töökohtade kadumise ning teadmiste ja oskuste kaotuse. Need peaks ära hoidma ka viivislaenu kogunemise. Restruktureerimise protsessis tuleks kaitsta kõikide asjaosaliste õigusi **tasakaalustatud viisil**. Samal ajal tuleks võimalikult kiiresti likvideerida elujõuetud ettevõtted, millel ei ole ellujäämisvõimalusi. **Kui rahalistes raskustes olev võlgnik ei ole majanduslikult elujõuline või tema majanduslikku elujõulisust ei saa kiiresti taastada, võivad restruktureerimise püüdlused viia kahjumi kiirema tekkimise ja suurenemiseni, mis kahjustab võlausaldajaid, töötajaid ja teisi sidusrühmi ning majandust tervikuna.**

- (3) Eri liikmesriikides on rahalistes raskustes võlgnike võimalused ettevõtte restruktureerimiseks erinevad. Mõnes liikmesriigis on menetluste hulk piiratud, mistõttu ettevõtte restruktureerimine on võimalik alles suhteliselt hilises staadiumis, kui on algatatud maksejõuetusmenetlus. Mõnes teises liikmesriigis on restruktureerimine võimalik varem, kuid olemasolevad menetlused ei ole piisavalt tõhusad või sisaldavad palju formaalsusi, piirates eelkõige kohtuväliste menetluste kasutamist. Samuti erinevad ettevõtjatele uue võimaluse andmise siseriiklikud õigusnormid, eelkõige äritegevuses tekkinud võlgade kustutamise võimaldamisel ning seda nii võlgade kustutamise perioodi kui ka sellise kustutamise võimaldamise tingimuste osas.
- (4) Paljudes liikmesriikides kulub pankroti läinud, kuid ausatel ettevõtjatel võlgade kustutamiseks ja uuesti alustamiseks üle kolme aasta. Ebatõhusate **võla kustutamise ja tegutsemiskeelu** raamistike tulemusel peavad ettevõtjad mõistliku aja jooksul uuesti alustamiseks muu jurisdiktsiooni alla kuuluvasse piirkonda ümber asuma, millega kaasnevad märkimisväärsed lisakulud nii võlausaldajatele kui ka võlgnikele endile. Maksekohustustest vabastamise menetluse juurde kuuluvad tihti pikaajalised tegutsemiskeelud, mis takistavad füüsilisest isikust ettevõtjana ettevõtlusega alustamise ja tegelemise vabaduse kasutamist.
- (5) Mitmes liikmesriigis on restruktureerimise, maksejõuetuse ja maksekohustustest vabastamise menetluste pikalevenimine oluline tegur, millest saab alguse madal sissenõudmismäär ja investorite vastumeelsus ajada äri jurisdiktsioonides, kus on oht, et menetlused kestavad liiga kaua.
- (6) Kõik need erinevused suurendavad investorite kulusid ühes või mitmes liikmesriigis rahalistesse raskustesse sattuva võlgnikuga seotud riskide hindamisel ning selliste ettevõtete restruktureerimisel, millel on tegevuskohti, võlausaldajaid või varasid teistes liikmesriikides, mille kõige ilmsema näitena võib tuua ettevõtete rahvusvaheliste kontsernide restruktureerimise. Paljud investorid nimetavad muus riigis investeerimisest loobumise või äripartnerluse sõlmimata jätmise peamise põhjusena ebakindlust maksejõuetusnormides või ohtu, et võõras riigis kujuneb maksejõuetusmenetlus pikaks või keerukaks.

- (7) Nende erinevuste tulemusel ei ole liikmesriikides ühtseid laenu saamise tingimusi ega sissenõudmismäärasid. Hästi toimiva ühtse turu jaoks üldiselt ja eriti kapitaliturgude liidu toimimiseks on restruktureerimise, maksejõuetuse ning **võla kustutamise ja tegutsemiskeelu** menetluste valdkonna suurem ühtlustamine seega mõõdapääsmatu.
- (8) Samuti tuleks kõrvaldada täiendava riskihindamise ja piiriülese täitmise kulud võlausaldajate jaoks olukorras, kui ülemäärastes võlgades ettevõtja on palju lühema aja jooksul **võla kustutamise võimaluse** saamiseks asunud ümber teise liikmesriiki. Vähendada tuleks ka ettevõtjate täiendavaid kulusid, mis on tingitud **võla kustutamise võimaluse** saamiseks teise liikmesriiki ümberasumise vajadusest. Lisaks mõjuvad ettevõtja ülemääraste võlgadega seotud pikaajalistest tegutsemiskeeldudest tulenevad takistused ettevõtlusele halvavalt.
- (9) Põhivabaduste kasutamise takistused ei ilmne üksnes piiriülestes olukordades. Järjest enam ühendatud siseturg, kus kaubad, teenused, kapital ja töötajad vabalt liiguvad ning kus digitaalne mõõde muutub üha olulisemaks, tähendab, et kõikide asjakohaste komponentide (nagu kliendibaas, tarneahel, tegevusalad, investori- ja kapitalibaas) kaalumisel saab rangelt ühe riigi piiresse jäävaks pidada vaid väheseid ettevõtteid. Isegi ühe riigi piiresse jäävad maksejõuetusjuhtumid võivad mõjutada ühtse turu toimimist, kui aset leiab nn doominoefekt ja ühe **võlgniku** maksejõuetus vallandab tarneahelas järgmised maksejõuetusjuhtumid.

(10) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2015/848³ on reguleeritud küsimused, mis on seotud kohtualluvuse, kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise, kohaldatava õiguse ning piiriüleste maksejõuetusmenetluste puhul tehtava koostööga, samuti maksejõuetusregistrite omavahelise ühendamise. Selle kohaldamisala hõlmab ennetavaid menetlusi, millega edendada majanduslikult elujõuliste võlgnike päästmist, samuti menetlusi, millega anda ettevõtjatele uus võimalus. Määrusega (EL) 2015/848 ei lahendata aga eri liikmesriikide õiguses ettenähtud menetluste vaheliste erinevuste probleemi. Lisaks ei eemaldaks üksnes piiriüleseid maksevõimetusjuhte käsitlev instrument kõiki vaba liikumise takistusi, samuti ei suudaks investorid kindlaks määrata, kas võimalikud võlgnikul tulevikus tekkivad rahalised raskused on piiriülest või siseriiklikku laadi. Seetõttu on vaja lisaks õiguslase koostöö küsimuste reguleerimisele kehtestada ka materiaalõiguslikud miinimumnõuded **ennetava restruktureerimise menetluste jaoks ning menetluste jaoks, mille tulemusel ettevõtjate võlad kustutatakse.**

(10a) **Käesolev direktiiv ei tohiks mõjutada määruse (EL) 2015/848 kohaldamisala. Eesmärgiks on olla täielikus vastavuses määrusega (EL) 2015/848 ja seda täiendada, kohustades liikmesriike kehtestama ennetava restruktureerimise menetlused, mis vastavad teatavatele toimivuse miinimumpõhimõtetele. Direktiiviga ei muudeta määruses (EL) 2015/848 võetud lähenemisviisi, millega lubatakse liikmesriikidel kasutada võimalust säilitada või kehtestada menetlused, mis ei täida üldsuse teavitamise tingimust seoses tunnustamise ja teavitamisega määruse (EL) 2015/848 A lisa alusel. Kuigi direktiivis ei nõuta, et selle kohaldamisalas olevad menetlused täidaksid kõiki määruse (EL) 2015/848 A lisa kohaseid teavitamistingimusi, on selle eesmärk hõlbustada selle kohaldamisalasse kuuluvate menetluste piiriülest tunnustamist ja jõustamist.**

---

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määrus (EL) 2015/848 maksejõuetusmenetluse kohta (ELT L 141, 5.6.2015, lk 19).

- (11) On vaja vähendada restruktureerimise kulusid nii võlgnike kui ka võlausaldajate jaoks. Seega tuleks vähendada erinevusi, mis takistavad rahalistes raskustes olevate elujõuliste **võlgnike** varajast restruktureerimist ning ausatele ettevõtjatele **võla kustutamise võimaldamist**. See peaks liidus parandama läbipaistvust, õiguskindlust ja prognoositavust. Samuti peaks see suurendama investeringutelt kõikide võlausaldajate ja investorite saadavat tulu ning soodustama piiriülest investeerimist. Sidusamad normid peaks ka hõlbustama kontsernide restruktureerimist olenemata sellest, kus kontserni liikmed liidus asuvad.
- (12) Rahalistes raskustes olevate elujõuliste **võlgnike** tõhusa restruktureerimise takistuste kõrvaldamine aitab vähendada töökohtade kadumist ja tarneahelas olevate võlausaldajate kahjumeid, säilitab oskusteavet ja oskusi ning on seega kasulik majanduskeskkonnale tervikuna. Ettevõtjatele **võla kustutamise** võimaldamisele kaasa aitamisega välditakse nende kõrvalejäämist tööturult ja võimaldatakse neil kogemuse võrra rikkamana uuesti ettevõtlusega alustada. Lisaks suureneks restruktureerimismenetluste kestuse lühendamisega võlausaldajate jaoks võlgade sissenõudmise määr, sest tavapäraselt aja möödudes väheneb võlgniku väärtus veelgi. Pealegi lubaksid tõhusad maksejõuetusnormid paremini hinnata laenamisotsustega seotud riske ja leevendaksid **maksejõuetute või** ülemäärastes võlgades **võlgnike** kohanemist, alandades finantsvõimenduse vähendamise protsessiga seotud majanduslikke ja sotsiaalseid kulusid. **Käesolevas direktiivis nähakse liikmesriikidele ette pändlikkus kohaldada neid ühised põhimõtteid, austades samal ajal riiklikke õigussüsteeme. Liikmesriigid võivad oma riiklikes õigussüsteemides säilitada või kehtestada muid ennetava restruktureerimise raamistikke.**

- (13) Eriti peaksid liidu tasandi sidusamast raamistikust saama kasu **mikro-**, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad , kuna neil ei ole vajalikke vahendeid, et kanda suuri restruktureerimiskulusid või kasutada mõnes teises liikmesriigis kehtivaid tõhusamaid restruktureerimismenetlusi. **Mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratlemiseks peaksid liikmesriigid võtma nõuetekohaselt arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/34/EL (teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ) või komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratlemise kohta. Mikro-, väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel ei ole tihti, ja eriti siis, kui nad on rahalistes raskustes, erialase nõu hankimiseks piisavalt vahendeid ning seetõttu tuleks ette näha varajase hoiatamise vahendid, mis võlgnikele märku annaks, et on vaja kiiresti tegutseda.**
- Liikmesriigid võivad sellised vahendid ise välja töötada või jätta selle erasektorile tingimusel, et eesmärk täidetakse. Selleks et aidata sellistel võlgnikel restruktureerimiste kulusid madalal hoida, tuleks riigi tasandil välja töötada ja veebis kättesaadavaks teha restruktureerimiskavade laiaulatuslikud kontrollnimekirjad, mis on kohandatud mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate vajadustele. (...)**

- (14) Käesoleva direktiivi kohaldamisalast on asjakohane välja jätta võlgnikud, kes on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/138/EÜ⁴ artikli 13 punktides 1 ja 4 määratletud kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013⁵ artikli 4 lõike 1 punktis 1 määratletud krediidasutused, määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktides 2 ja 7 määratletud investeerimisühingud ja ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjad, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 648/2012⁶ artikli 2 punktis 1 määratletud kesksed vastaspoolad, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 909/2014⁷ artikli 2 punktis 1 määratletud väärtpaberite keskedepositooriumid ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/59/EL⁸ artikli 1 lõike 1 esimeses lõigus loetletud muud finantseerimisasutused ja ettevõtjad. Nende suhtes kohaldatakse erikorda ja liikmesriikide järelevalve- ja kriisilahendusametustel on ulatuslikud sekkumisõigused. **Samuti võib olla asjakohane jätta välja finantseerimisettevõtted, kes pakuvad finantsteenuseid, mille suhtes kohaldatakse erikorda, mille alusel liikmesriikide järelevalve- ja kriisilahendusametustel on eespool nimetatutega võrreldes ulatuslikud sekkumisõigused. Samalaadsetel tingimustel on samuti asjakohane jätta käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja siseriikliku õiguse kohased avalikud-õiguslikud asutused. Liikmesriigid võiksid samuti piirata juriidiliste isikute juurdepääsu ennetava restruktureerimise raamistikele. Erinevate õigussüsteemidega liikmesriikides, kus sama liiki üksusel on neis õigussüsteemides erinev staatus, võidakse kõigi seda liiki üksuste suhtes kohaldada ühte ühtset korda.**

---

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventsus II) (ELT L 335, 17.12.2009, lk 1).

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 909/2014, mis käsitleb väärtpaberiarvelduse parandamist Euroopa Liidus ja väärtpaberite keskedepositooriume ning millega muudetakse direktiive 98/26/EÜ ja 2014/65/EL ning määrust (EL) nr 236/2012 (ELT L 257, 28.8.2014, lk 1).

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/59/EL, millega luuakse krediidasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 190).

- (15) Tarbijate ülemäärane võlgnevus on majanduslikus ja sotsiaalses plaanis väga murettekitav ning see on tihedalt seotud võlakoormuse vähendamisega. Lisaks ei ole tihti võimalik selgelt eristada ettevõtja võlgu tarbijana tema ärielistest võlgadest. Ettevõtjatele uue võimaluse andmise kord ei oleks kuigi tõhus, kui ettevõtja peaks äritegevuses ja eraisikuna kogunenud võlgade kustutamiseks läbima erinevad menetlused, millel on erinevad juurdepääsutingimused ja maksekohustustest vabastamise perioodid. Neil põhjustel ja kuigi käesolev direktiiv ei sisalda siduvaid õigusnorme tarbija ülemäärase võlgnevuse kohta, **on liikmesriikidel võimalik** kohaldada maksekohustustest vabastamise sätteid ka tarbijate suhtes.
- (16) Mida varem võlgnik näeb, et tal on rahalised raskused ja ta saab vajalikke meetmeid võtta, seda suurem on tõenäosus, et eelseisev maksejõuetus suudetakse ära hoida või et juhul, kui ettevõtte elujõulisust ei ole võimalik taastada, läheb likvideerimine sujuvalt ja tõhusalt. Seepärast peaks saadaval olema **selge, ajakohastatud, kokkuvõtlik ja kasutajasõbralik** teave võimalike ennetava restruktureerimise menetluste kohta, samuti **üks või mitu** varajase hoiatamise vahend(it), et stimuleerida finantsraskuste ees seisvaid võlgnikke varakult vastumeetmeid võtma. Võimalikud varajase hoiatamise mehhanismid **võivad** hõlmata **hoiatusmehhanisme, kui võlgnik ei ole teatavat liiki makseid teinud, või avalike või erasektori organisatsioonide nõuandeteenuseid (...)**. Lisaks võiks siseriiklikus õiguses ette näha stiimulid (...), et asjakohast teavet valdavad kolmandad isikud, nagu raamatupidajad, ning maksu- ja sotsiaalkindlustusamet olukorra halvenemisest **võlgnikule** märku annaksid. **Liikmesriigid võivad kohandada varajase hoiatamise vahendeid vastavalt ettevõtte suurusele ning kehtestada suurtele ettevõtetele ja gruppidele, võttes arvesse nende iseärasusi, konkreetsed varajase hoiatamise sätteid. Direktiiviga ei panda liikmesriikidele vastutust potentsiaalse kahju eest, mis on tekkinud sellise varajase hoiatamise vahendi tulemusel käivitatud restruktureerimismehhanismide kaudu.**

- (17) Võlgnikud, sealhulgas juriidilised isikud ning, kui see on siseriiklikus õiguses nii sätestatud, füüsilised isikud ja ettevõtete rühmad, peaksid saama kasutada restruktureerimise raamistikku, et tegeleda rahaliste raskustega juba varajases etapis, kui tundub tõenäoline, et nende maksejõuetust saaks veel ära hoida ning tagada äritegevuse jätkamise. Restruktureerimise raamistikku peaks saama kasutada enne, kui võlgnik muutub siseriikliku õiguse kohaselt maksejõuetuks, st enne, kui võlgnik vastab **siseriikliku õiguse alusel** tingimustele, mille kohaselt algatatakse kõigi võlakohustuste suhtes maksejõuetusmenetlused, millega tavaliselt võlgnikule kaasneb täielik käsutuskeeld ja likvideerija määramine. (...) Et vältida menetluste kuritarvitamist, peavad võlgniku rahalised raskused olema seostatud maksejõuetuse tõenäosusega ning restruktureerimiskava abil peaks olema võimalik võlgniku maksejõuetust ära hoida ja tagada ettevõtte elujõulisus. **Liikmesriigid võivad kindlaks määrata, kas nõuded, mille maksetähtpäev on käes või mis tekivad pärast menetluse taotlemist või algatamist, lisatakse ennetava restruktureerimise meetmetesse või konkreetsete täitemeetmete peatamisesse. Liikmesriigid võivad otsustada, kas konkreetsete täitemeetmete peatamine mõjutab nõuete intresse.**
- (17a) Liikmesriigid võivad kehtestada elujõulisustesti tingimusena juurdepääsuks käesolevas määruses sätestatud restruktureerimismenetlusele. Selline test viiakse läbi võlgniku vara kahjustamata, mis võib muu hulgas tähendada ajutise peatamise võimaldamist või seda, et hindamine viiakse läbi põhjendamatute viivitusteta. Kahjustamise puudumine ei välista siiski võimalust nõuda, et võlgnikud tõestaksid enda elujõulisust oma kuludega.
- (17b) Liikmesriigid võivad laiendada käesoleva direktiiviga ette nähtud ennetava restruktureerimise raamistike kohaldamisala olukordadele, kus võlgnikul on mitterahalisi raskusi, eeldusel et need raskused loovad tegeliku ja tõsise ohu, et võlgnik ei suuda praegu ega tulevikus oma võlgu ettenähtud ajal tasuda. Sellise ohu kindlakstegemise aeg võib olla mitu kuud või isegi kauem, et võtta arvesse juhtumeid, kus võlgnikul on mitterahalisi raskusi, mis ohustavad tema äritegevuse jätkuvust ning keskpikas perspektiivis tema likviidsust. Nii võib see olla näiteks juhul, kui võlgnik on kaotanud enda jaoks võtmetähtsusega lepingu.

- (18) Tõhususe edendamiseks ning viivituste ja kulude vähendamiseks peaks siseriiklikud ennetava restruktureerimise raamistikud sisaldama paindlikke menetlusi. **Kui käesoleva direktiivi sätteid rakendatakse restruktureerimise raamistiku raames erinevates menetlustes, peaks võlgnikul olema juurdepääs kõikidele käesolevas direktiivis ennetava restruktureerimise eesmärgil ette nähtud õigustele ja kaitsemeetmetele. Välja arvatud käesoleva direktiiviga nõutava õigus- või haldusasutuste kohustusliku sekkumise puhul, võivad liikmesriigid piirata oma sekkumist (...) määruga, mis on vajalik ja proportsionaalne, võttes muu hulgas arvesse eesmärki kaitsta võlgnike ja teiste mõjutatud isikute huve ning eesmärki vähendada menetluste puhul viivitusi ja kulusid. Kui võlausaldajatel on lubatud siseriikliku õiguse alusel algatada restruktureerimismenetlus, võivad liikmesriigid nõuda menetluse algatamise eeltingimusena võlgniku nõusolekut.**
- (18a) Üleliigsete kulude vältimiseks ja menetluse varase laadiga arvestamiseks ning selleks, et stimuleerida võlgnikke taotlema ennetavat restruktureerimist finantsraskuste varajases etapis, peaks neile põhimõtteliselt jääma kontroll oma varade ning igapäevase äritegevuse üle. Restruktureerimise spetsialisti määramine restruktureerimiskava üle peetavate läbirääkimiste toetamiseks või võlgniku tegevuse järelevalveks (...) ei tohiks olla iga juhtumi puhul kohustuslik, vaid see otsus tuleks teha iga juhtumi puhul eraldi ja olenevalt olukorrast või võlgniku konkreetsetest vajadustest. **Liikmesriigid võivad (...) siiski otsustada, (...) et spetsialisti määramine restruktureerimise valdkonnas on teatavatel tingimustel alati vajalik, näiteks sellisel juhul, kui võlgnik saab kasu (...) konkreetsete täitemeetmete üldisest peatamisest, kui õigus- või haldusasutus peab (...) restruktureerimiskava kinnitama rühmadeülese kohustamise kaudu või kui restruktureerimiskava sisaldab töötajate õigusi mõjutavaid meetmeid, kui võlgnik või selle juhtkond on ärisuhetes käitunud petturlikul, kriminaalsel või kahjustaval viisil, või kui spetsialisti määramise ainus eesmärk on aidata kaasa restruktureerimiskava koostamisele või selle üle läbirääkimiste pidamisele.**

- (19) Võlgnikul peaks olema võimalus **kasutada** konkreetsete täitemeetmete ajutist peatamist, ükskõik kas õigus- või haldusametuse poolt võimaldatuna või õigusaktidest tulenevalt (...), eesmärgiga toetada restruktureerimiskava üle peetavaid läbirääkimisi, võimaldades võlgnikul läbirääkimiste käigus tegevust jätkata või säilitada võlgniku pankrotivara väärtus. Kui siseriiklikus õiguses on nii sätestatud, võib peatamist kohaldada ka kolmandatest pooltest tagatise pakkujate, sealhulgas garantii ja tagatise andjate suhtes. Liikmesriigid võivad siiski sätestada, et õigus- või haldusametustel on õigus konkreetsete täitemeetmete peatamise võimaldamisest keelduda, juhul kui selline peatamine ei ole vajalik või kui see ei täidaks läbirääkimiste toetamise eesmärki. Keeldumise aluse moodustavad tegurid võivad hõlmata nõutava võlausaldajate enamuse toetuse puudumist või, kui see on siseriiklikus õiguses nii sätestatud, võlgniku tegelikku suutmatust võlgu õigel ajal tasuda. Menetluste käigu hõlbustamiseks ja kiirendamiseks peaks liikmesriikidel olema võimalik määrata vaidlustataval alusel kindlaks eeldused keeldumise aluste jaoks, näiteks kui võlgnik käitumises esineb elemente, mis on tüüpilised võlgnikule, kes ei suuda võlgu õigel ajal tasuda, nagu näiteks olulised makseviivitused töötajate või maksu- või sotsiaalkindlustusametuste ees, või kui ettevõtja või ettevõtte praegune juhtkond on toime pannud finantskuriteo, mis annab põhjust eeldada, et võlausaldajate enamus ei toeta läbirääkimiste alustamist.
- (19a) Täitmise peatamine võib olla üldine, st kõiki võlausaldajaid hõlmav, või üksikutele võlausaldajatele või võlausaldajate kategooriatele suunatud. Liikmesriigid võivad selgelt määratletud juhtudel jätta peatamise teatavate nõuete või nõuete kategooriate suhtes kohaldamata, näiteks nõuete puhul, mis on tagatud varaga, mille ettevõttest väljaviimine ei seaks ohtu ettevõtte restruktureerimist, või selliste võlausaldajate nõuete puhul, kes kannataksid peatamise tõttu ebaõiglaselt kahju, nagu näiteks hüvitamata kahju või tagatise amortisatsiooni tõttu.

(19b) Selleks et tagada võlgniku ja võlausaldajate õiguste õiglane tasakaal, peaks peatamist **kohaldatama maksimaalselt kuni** neljaks kuuks. Keerukas restruktureerimine võib aga olla aeganõudvam. Liikmesriigid **võivad** (...) otsustada, et õigus- või haldusasutus **võib** lubada **algse peatamise perioodi pikendamist selgelt määratletud juhtudel, mis võivad hõlmata restruktureerimiskava üle peetavates läbirääkimistes saavutatud edu, juhtumi keerukust, võlgniku suurust või tõendite olemasolu kava tõenäolise vastuvõtmise kohta.** (...) Kui õigus- või haldusasutus ei tee täitmise peatamise pikendamise kohta otsust enne selle aegumist, peaks peatamise mõju lõppema peatamisaja kehtivuse viimasel päeval. Õiguskindluse huvides peaks peatamise kogukestus piirduma 12 kuuga. **Erandina 12-kuulisest perioodist, võivad liikmesriigid, kui nad nõuavad, et restruktureerimiskavad tuleb esitada kinnitamiseks õigus- või haldusasutuses kaheksa kuu jooksul, ette näha, et peatamist pikendatakse kuni plaani kinnitamiseni. Liikmesriigid võivad ette näha määramata peatamise kohe, kui võlgnik muutub siseriikliku õiguse alusel maksejõuetuks. Liikmesriigid võivad otsustada, kas lühikese ajutise peatamise suhtes, mille puhul oodatakse õigus- või haldusasutuse otsust ennetava restruktureerimise raamistikule juurdepääsu kohta, kohaldatakse käesoleva direktiivi kohaseid tähtaegu.**

(20) Võlausaldajate huvide **ebavajaliku** kahjustamise vältimise tagamiseks **peaksid liikmesriigid tagama, et õigus- või haldusasutused saavad peatamise lõpetada, kui see ei täida enam läbirääkimiste toetamise eesmärki, näiteks juhul, kui ilmneb, et võlausaldajate nõutav enamus läbirääkimiste jätkumist ei toeta. (...) Peatamine võidakse ka lõpetada juhul, kui täitmise peatamisega võlausaldajaid ebaõiglaselt kahjustatakse. Liikmesriigid võivad piirata konkreetsete täitemeetmete peatamise lõpetamise võimaluse olukordadega, milles võlausaldajatel ei ole olnud võimalust esitada oma seisukohta enne peatamise jõustumist või selle pikendamist. Nad võivad ka ette näha miinimumperioodi, mille jooksul peatamist ei saa lõpetada. Võlausaldajate ebaõiglase kahjustamise tuvastamiseks võivad õigus- või haldusasutused arvestada seda, kas peatamine säilitaks pankrotivara koguväärtuse, kas võlgnik tegutseb pahauskselt või kahju tekitamise kavatsusega või tegutseb üldiselt vastuolus kõikide võlausaldajate õiguspärase ootustega. Käesolev direktiiv ei hõlma sätteid, mis käsitlevad kompensatsiooni või garantiisid võlausaldajatele, kelle tagatise väärtus võib peatamise ajal tõenäoliselt väheneda.** Näiteks kahjustaks peatamine üksikut võlausaldajat või võlausaldajate rühma ebaõiglaselt juhul, kui peatamise tulemusel oleks nende nõuded oluliselt halvemas seisus võrreldes olukorraga, kui peatamist ei **kohaldata**, või kui võlausaldaja satub seeläbi halvemasse seisu kui teised samas olukorras olevad võlausaldajad. **Liikmesriigid võivad ette näha, et ühe või mitme võlausaldaja või ühe või mitme võlausaldajate rühma ebaõiglase kahjustamise tuvastamise korral võib peatamise lõpetada nende võlausaldajate või võlausaldajate rühmade või kõigi võlausaldajate suhtes. Liikmesriigid saavad ise otsustada, kes saab peatamise lõpetamist taotleda.**

- (21) (...) **Konkreetsete täitemeetmete peatamine peaks ka peatama võlgniku kohustuse esitada maksejõuetusmenetluse taotlus või kohustuse algatada võlausaldaja taotlusel selline menetlus, mis võib lõppeda võlgniku likvideerimisega. Maksejõuetusmenetlused peaksid olema sellised, mille tulemus ei ole õigusnormidega piiratud võlgniku likvideerimisega, vaid mille tulemuseks võib olla ka võlgniku restruktureerimine. Võlausaldajate taotlusel algatatud maksejõuetusmenetluse peatamist ei kohaldata mitte ainult juhul, kui liikmesriigid näevad ette kõiki võlausaldajaid hõlmava konkreetsete täitemeetmete üldise peatamise, vaid ka siis, kui siseriiklikes õiguses on ette nähtud võimalus konkreetsete täitemeetmete piiratud peatamiseks ainult piiratud arvu võlausaldajate jaoks. Liikmesriigid võivad sellegipoolest ette näha, et maksejõuetusmenetlus võidakse algatada üldistes huvides ametiasutuste (näiteks prokuratuuri) taotlusel, kes ei tegutse võlausaldaja rollis. Liikmesriigid võivad nendest eeskirjadest erandeid teha, kui võlgnik ei ole suuteline võlgu õigel ajal tasuma, tingimusel et õigus- või haldusasutus et õigus- või haldusasutus suudab tagada, et konkreetsete täitemeetmete peatamisest on kasu ka siis, kui maksejõuetusmenetluse algatamine, mis võib lõppeda võlgniku likvideerimisega, ei oleks juhtumi asjaolusid arvesse võttes võlausaldajate üldistes huvides.**
- (22) Kui võlgniku suhtes alगतatakse maksejõuetusmenetlus, võib mõnel tarnijal olla lepinguline õigus lõpetada tarneleping pelgalt maksejõuetuse tõttu (nn *ipso facto klauslid*), **isegi juhul, kui võlgnikud on oma kohustused täielikult täitnud.** Võimalik, et sama on ette nähtud juhul, kui võlgnik taotleb ennetava restruktureerimise meetmeid. Sellise klausli rakendamise korral võib juhul, kui võlgnik pelgalt peab restruktureerimiskava üle läbirääkimisi või taotleb täitmise peatamist või peatamisega seonduva mis tahes sündmuse puhul, ennetähtaegsel lõpetamisel olla negatiivne mõju võlgniku ärile ja äri päästmise edukusele. Seega on **sellistel juhtudel** vaja, et võlausaldajatel (...) ei oleks lubatud rakendada restruktureerimiskava läbirääkimisi või peatamist või peatamisega seotud muid sündmusi käsitlevaid *ipso facto* klausleid.

- (22a) Liikmesriigid võivad ette näha, et võlausaldajatel, kelle suhtes peatamist kohaldatakse, kelle nõuded tekkisid enne peatamise kehtestamist ja mis ei ole võlgniku poolt tasutud, ei lubata peatamise ajal täitmisest keelduda, täitmisele kuuluvaid lepinguid lõpetada, nende täitmist kiirendada ega neid muul viisil muuta, eeldusel et võlgnik jätkuvalt täidab sellistest lepingutest talle tulenevaid kohustusi, mille tähtpäev on peatamise ajal. Ennetähtaegne lõpetamine seaks ohtu ettevõtte suutlikkuse restruktureerimise läbirääkimiste ajal tegevust jätkata, eriti juhul, kui asjaomased lepingud käsitlevad esmavajalikke tarneid, nagu gaas, elekter, vesi, telekommunikatsiooni- ja kaardimakseteenused.
- (23) (...) Käesolevas direktiivis nähakse ette restruktureerimiskava sisu miinimumstandardid. Liikmesriigid võivad siiski nõuda restruktureerimiskavas täiendavaid selgitusi, näiteks seoses võlausaldajate rühmitamise kriteeriumidega, mis võivad olla asjakohased juhul, kui võlg on ainult osaliselt tagatud.
- (24) (...) Restruktureerimiskavast mõjutatud võlausaldajatel ja omakapitali omanikel, kui see on siseriiklikus õiguses lubatud, peaks olema õigus hääletada restruktureerimiskava vastuvõtmise üle. **Liikmesriigid võivad näha ette piiratud erandid nimetatud reeglist.** Isikutel, keda restruktureerimiskava ei mõjuta, ei peaks olema õigust kava üle hääletada, samuti ei peaks nende toetus olema nõutav kava vastuvõtmiseks. Hääletamine võib toimuda ametliku hääletuse vormis või seeläbi, et konsulteerides jõutakse kokkuleppele mõjutatud isikute nõutud enamusega. Siiski tuleks juhul, kui hääletamine toimus (...) **nõutud enamuse teel** kokkuleppe saavutamiseks, pakkuda mõjutatud isikutele, **kes kokkuleppes ei osalenud**, sellegipoolest võimalust osaleda restruktureerimiskavas.

- (25) Selleks et tagada sisuliselt samalaadsete õiguste võrdne kohtlemine ja restruktureerimiskavade vastuvõtmine ilma mõjutatud isikute õigusi ebaõiglaselt kahjustamata, tuleks mõjutatud isikute kohtlemisel lähtuda eraldi rühmadest, mis vastavad siseriikliku õiguse kohastele rühmade moodustamise kriteeriumidele. **Rühmade moodustamine kujutab endast mõjutatud isikute rühmitamist kava vastuvõtmise eesmärgil viisil, mis kajastaks mõjutatud nõuete ja huvidega kaasnevaid õigusi ja nõudeõiguse järku.** Igal juhul tuleb tagatud ja tagamata nõuetega võlausaldajaid käsitada alati kuuluvana eraldi rühmadesse, **kuid liikmesriigid võivad nõuda rohkem kui kahe võlausaldajate rühma moodustamist, sealhulgas näha ette erinevad rühmad tagamata või tagatud nõuetega võlausaldajate ning allutatud nõuetega võlausaldajate jaoks. Liikmesriigid võivad samuti käsitada eraldi rühmadena muud liiki võlausaldajaid, kellel ei ole piisavat huvide ühisosa, näiteks maksu- ja sotsiaalkindlustusameteid.** Siseriiklikus õiguses võiks olla sätestatud, et tagatud nõuded võib tagatise väärtuste hindamise alusel jagada tagatud ja tagamata **osadeks.** Siseriiklikus õiguses **võivad** olla sätestatud ka rühmade moodustamist soodustavad erinormid, et mitmekesise portfelli või muidu eriti haavatavaid võlausaldajaid, nagu töötajad või väiketarnijad, selliste rühmade moodustamisega aidata.
- (25a) **Liikmesriigid võivad näha ette, et mikro-, väikestest ja keskmise suurusega ettevõtjatest võlgnike puhul võib nende suhteliselt lihtsa kapitalstruktuuri tõttu teha erandi võlausaldajate erinevates rühmades käsitlemise kohustusest. Kui mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad on otsustanud kasutada ainult ühte hääletamisrühma ja see rühm hääletab kava vastu, on võlgnikel võimalik kooskõlas käesoleva direktiivi üldiste põhimõtetega esitada teine kava.**
- (25b) Siseriikliku õigusega tuleks igal juhul tagada, et rühmade moodustamisel käsitletakس piisava põhjalikkusega kõiki olulisi asjaolusid, näiteks seotud isikute nõudeid, samuti tuleb ette näha tingimuslikke nõudeid ja vaidlustatud nõudeid reguleerivad normid. **Siseriikliku õigusega võib reguleerida, kuidas tuleks käsitleda vaidlustatud nõudeid hääletamisõiguse jaotamise eesmärgil.** Õigus- või haldusasutus peaks rühmade moodustamist, **sealhulgas restruktureerimiskavast mõjutatud võlausaldajate valikut,** kontrollima pärast restruktureerimiskava kinnitamiseks esitamist, kuid liikmesriigid võivad sätestada, et õigus- või haldusasutus võib rühmade moodustamist kontrollida ka juba varasemas etapis, kui kava esitaja nõu või juhendamist soovib.

- (26) Siseriiklikus õiguses tuleks kehtestada nõutavad enamused, millega tagada, et rühma mõjutatud isikute vähemus ei saaks takistada sellise restruktureerimiskava vastuvõtmist, millega ei kahjustata ebaõiglaselt nende õigusi ja huvisid. Kui tagatud nõuetega võlausaldajaid, kes jäid eriarvamusele, ei seoks häälteenamuse nõue, ei oleks varajane restruktureerimine paljudel juhtudel võimalik, sh muidu elujõulise ettevõtte rahalise restruktureerimise vajaduse korral. Selleks et tagada restruktureerimiskava vastuvõtmisel isikute sõnaõiguse proportsionaalsus nende panusega ettevõttes, peaks nõutav enamus põhinema vastava rühma võlausaldajate nõuete või omakapitali omanike huvide summal. **Liikmesriigid võivad lisaks nõuda igas rühmas mõjutatud isikute arvu enamust. Liikmesriigid võivad näha ette eeskirjad seoses hääleõigusega mõjutatud isikutega, kes ei kasuta oma hääleõigust nõuetekohaselt või kes ei ole esindatud, võttes neid näiteks arvesse seoses osalemiskünnisega või enamuse väljaarvutamisel. Liikmesriikidel peaks samuti olema võimalik näha hääletamise jaoks ette osalemise künnis.**
- (27) Võlausaldajate parimate huvide testiga on võimalik tagada, et ükski eriarvamusele jäänud võlausaldaja ei ole restruktureerimiskavaga halvemas seisus, kui ta oleks olnud **kas** likvideerimise korral, sh (...) nii osade kaupa likvideerimise korral kui ka ettevõtte müümise korral tema tegevuse jätkuvuse põhimõttest lähtudes **või paremuselt järgmise alternatiivse stsenaariumi korral, kui restruktureerimiskava ei kinnitata. Liikmesriigid peaksid saama selle testi siseriiklikus õiguses rakendamisel valida ühe nimetatud kahest künnisest.** Seda testi tuleks kohaldada alati, kui kava on vaja kinnitada, et see oleks eriarvamusele jäänud võlausaldajate, või olenevalt olukorrast eriarvamusele jäänud võlausaldajate rühmade suhtes siduv. **Tulenevalt võlausaldajate parimate huvide testist, juhul kui riigiasutustest võlausaldajatel on siseriiklikust õigusest tulenevalt privilegeeritud staatus, võivad liikmesriigid ette näha, et kavaga ei saa kehtestada nende võlausaldajate nõuete täielikku või osalist tühistamist.**

(28) Alati tuleks vastuvõetuks lugeda restruktureerimiskava, mida toetab iga mõjutatud rühma nõutav enamus, kuid õigus- või haldusasutus **võib võlgniku või võlgniku nõusolekul võlausaldaja taotlusel** kinnitada ka restruktureerimiskava, mida ei toeta iga mõjutatud rühma nõutav enamus. **Juriidilise isiku puhul peaksid liikmesriigid saama otsustada, kas võlgnikku tuleb sel eesmärgil käsitada juriidilise isiku juhatusena või aktsionäride või omakapitali omanike teatava enamusena. Kava kinnitamiseks rühmadeülese kohustamise mehhanismi puhul peab seda toetama kas vähemalt üks mõjutatud või kahju kannatanud võlausaldajate rühm või mõjutatud isikute hääletava rühma enamus, tingimusel et vähemalt üks nimetatud rühmadest on tagatud nõuetega võlausaldajate rühm või kõrgema nõudeõiguse järguga võrreldes tavaliste tagamata nõuetega võlausaldajatega (rühmadeülese kohustamise mehhanism). Esimesel juhul võivad liikmesriigid suurendada kava heakskiitmiseks nõutavate rühmade arvu, ilma tingimata nõudmata, et kõik need rühmad peaksid võlgniku väärtuse hindamisel tema tegevuse jätkuvuse korral saama väljamakseid või mis tahes positsiooni kuigivõrd säilitama või, kui see on siseriiklikus õiguses nii sätestatud, mõistlikult eeldama väljamaksete saamist või säilitama mis tahes positsiooni, kui kohaldatakse siseriikliku õiguse kohast likvideerimise tavapärast järjestust. Liikmesriigid ei peaks siiski nõudma kõigi rühmade nõusolekut. See tähendab, et ainult kahe võlausaldajate rühma olemasolu korral peetakse piisavaks vähemalt ühe rühma nõusolekut, kui täidetud on ka muud rühmadeülese kohustamise mehhanismi kohaldamise tingimused. Võlausaldaja poolt kahju kannatamine tähendab seda, et nende nõuete väärtus on vähenenud.**

(28a) Liikmesriigid peaksid rühmadeülese kohustamise mehhanismi kasutamisel tagama, et mõjutatud võlausaldajate eriarvamusele jäänud rühmi esitatud kava alusel ebaõiglaselt ei kahjustaks, ning peaksid nägema ette sellistele eriarvamusele jäänud rühmadele piisava kaitse. Liikmesriigid võivad seda teha, tagades, et (...) kui võlausaldajate allutatud rühm saab osa jaotamisest või säilitab restruktureerimiskavas kuigivõrd positsiooni, tuleb täies ulatuses rahuldada eriarvamusele jäänud mõjutatud võlausaldajate rühm. Liikmesriikidel peaks olema kaalutusõigus täieliku makse kontseptsiooni rakendamisel, sealhulgas seoses makse ajastamisega, niivõrd kui nõude põhisumma ning – tagatud nõuetega võlausaldajate puhul – tagatise väärtus on kaitstud. Liikmesriigid võivad ka otsustada, millised on võrdväärased vahendid, mille abil algset nõuet täielikult rahuldada. On asjakohane võimaldada liikmesriikidel teha sellest reeglist erandeid, näiteks juhul, kui on õiglane, et omakapitali omanikud säilitavad teatava positsiooni kava alusel, vaatamata asjaolule, et kõrgema nõudeõigusega rühm peab nõustuma oma nõuete vähendamise või et esmavajalikele tarnijatele, kes on hõlmatud konkreetsete täitemeetmete peatamise sättega, tehakse väljamakse enne kõrgema nõudeõiguse järguga võlausaldajate rühmale. Teise võimalusena võivad liikmesriigid kaitsta võlausaldajate eriarvamusele jäänud rühma, tagades, et neid koheldakse vähemalt sama soodsalt kui mis tahes sama järguga rühma ning soodsamalt kui mis tahes madalama järguga rühma. Liikmesriigid võivad valida, millised eespool nimetatud kaitsemehhanismid nad kehtestavad.

(29) Aktsionäride ja teiste omakapitali omanike õigustatud huvisid tuleb kaitsta, kuid liikmesriigid peaks tagama, et **nad** ei saa teha põhjendamatuid **takistusi** selliste restruktureerimiskavade vastuvõtmisele, mille abil võlgnik saaks taas elujõuliseks. **Liikmesriigid võivad kaaluda, mida nad peavad põhjendatuks, muu hulgas seda, kas võlgnik on väikese või keskmise suurusega ettevõtja või suur ettevõtte, kavandatud restruktureerimismeetmeid, mis puudutavad omakapitali omanike õigusi, omakapitali omaniku liiki, asjaolu, kas võlgnik on juriidiline või füüsiline isik või kas ettevõtte partneritel on piiratud või piiramata vastutus.** Liikmesriigid võivad selle eesmärgi saavutamiseks kasutada erinevaid vahendeid, näiteks mitte anda omakapitali omanikele õigust restruktureerimiskava üle hääletada **ning mitte teha** restruktureerimiskava vastuvõtmist sõltuvaks (...) nõ mængust väljas omakapitali omanike nõusolekust, täpsemalt sellistest omakapitali omanikest, kes ettevõtte väärtuse hindamise tulemusel ei saaks likvideerimise tavapärase järjestuse korral väljamakseid ega muid hüvitusi. Siiski peaks juhul, kui omakapitali omanikel on õigus restruktureerimiskava üle hääletada, õigus- või haldusasutusel olema võimalik rühmadeülese kohustamise mehhanismi kaudu kava kinnitada hoolimata ühe või mitme omakapitali omanike rühma eriarvamusest. **Liikmesriigid, kes jätavad omakapitali omanikud hääletamisest välja, ei pea kohaldama võlausaldajate ja omakapitali omanike vahelistes suhetes absoluutse eelisõiguse reeglit. Teine selle nõude võimalik rakendamise viis võiks olla tagamine, et restruktureerimismeetmete suhtes, mis mõjutavad otseselt omakapitali omanike õigusi ja kuuluvad äriühinguõiguse alusel teatava asutuse pädevusse, ei kohaldata põhjendamatult suure häälteenamuse nõudeid ning et omakapitali omanikel ei ole pädevust seoses restruktureerimismeetmetega, mis nende õigusi otse ei mõjuta.** Kui erinevatel aktsionäride rühmadel on erinevad õigused, on võimalik, et on vaja moodustada rohkem omakapitali omanike rühmi. Sellistel tingimustel ei pruugi restruktureerimisest olla huvitatud VKEde omakapitali omanikud, kes ei ole pelgalt investorid, vaid on ettevõtte omanikud ja panustavad ettevõttesse muul viisil, näiteks juhtimiskogemustega. Sel põhjusel peaks rühmadeülese kohustamise mehhanismi kasutamine jääma väikestest ja keskmise suurusega ettevõtjatest võlgnike otsustada.

- (30) Restruktureerimiskava kinnitamine õigus- või haldusasutuses on vajalik tagamaks, et võlausaldajate õiguste või omakapitali omanike huvide kahjustamine oleks proportsionaalne restruktureerimisest saadava kasuga ning et neil oleks juurdepääs tõhusale õiguskaitsevahendile. **See on eriti vajalik siis, kui on tegemist eriarvamusele jäänud mõjutatud isikutega või kui restruktureerimiskava sisaldab sätteid uue rahastamise kohta, kuid liikmesriigid võivad ette näha, et kinnitamine õigus- või haldusasutuses on vajalik ka muudel juhtudel.**
- (30a) **Liikmesriigid peaksid ette nägema sätteid, millega tagatakse, et õigus- või haldusasutus peaks (...) saama tagasi lükata kava, milles on sätestatud, et kavatsetava restruktureerimisega kahjustatakse eriarvamusele jäänud võlausaldajate või omakapitali omanike õigusi kas siis enam, kui võib mõistlikult eeldada võlgniku ettevõtte likvideerimise korral, sh olenevalt võlgniku konkreetsest olukorrast osade kaupa likvideerimise korral või lähtudes ettevõtte väärtusest tema tegevuse jätkuvuse korral, või siis enam, kui võib mõistlikult eeldada paremuselt järgmise alternatiivse stsenaariumi korral, kui restruktureerimiskava ei kinnitata.** Siiski tuleks juhul, kui kava kinnitatakse rühmadeülese kohustamise mehhanismi kaudu, viidata sellises stsenaariumis kasutatud kaitsemehhanismile. **Kui liikmesriigid on otsustanud hinnata võlgniku väärtust tema tegevuse jätkuvuse korral,** võetakse ettevõtte tegevuse jätkuvuse põhimõttel väärtuse hindamisel arvesse võlgniku ettevõtte väärtust pikemas perspektiivis, erinevalt likvideerimisväärtusest. Väärtus tegevuse jätkuvuse korral on reeglina kõrgem likvideerimisväärtusest, kuna selles kajastub asjaolu, et ettevõtte jätkab tegevust ja lepingute täitmist võimalikult väheste häiretega, ettevõttel on rahavõlausaldajate, aktsionäride ja klientide usaldus, tulu teenimine jätkub ning töötajatele avalduv mõju on piiratud.

- (30b) Samal ajal kui vastavust võlausaldajate parimate huvide testile peaks õigus- või haldusasutus vaatama ainult kava vaidlustamise korral, et hoida ära väärtuse hindamine igal juhtumil, võiksid liikmesriigid ette näha, et muid kava kinnitamise tingimusi võib läbi vaadata *ex officio*. Liikmesriigid võivad lisada muid tingimusi, mida tuleb restruktureerimiskava kinnitamiseks täita, näitaks seda, kas omakapitali omanikud on piisavalt kaitstud. Õigus- või haldusasutustel peaks olema võimalik keelduda restruktureerimiskava kinnitamisest, kui ei ole mõistlikku väljavaadet selle kavaga võlgniku maksejõuetust ära hoida või ettevõtte elujõulisust tagada. Siiski ei pea liikmesriigid tagama, et selline hindamine toimuks *ex officio*.
- (30c) Restruktureerimiskava kinnitamise tingimuste hulgas on kõikide mõjutatud isikute teavitamine. Liikmesriigid võivad määratleda teavitamise vormi ja aja ning näha ette sätted ettenägematute nõuete menetlemiseks teavitamise eesmärgil. Liikmesriigid võivad ette näha, et restruktureerimiskavast tuleks teavitada mittemõjutatud isikuid.
- (30d) Õigus- või haldusasutused peaksid tegema otsuse ettevõtte väärtuse hindamise kohta, kui ettevõtte on likvideerimisel või paremuselt järgmise alternatiivse stsenaariumi korral, kui restruktureerimiskava ei kinnitata, või rühmadeülese kohustamise tingimuste kohaselt, ainult siis, kui eriarvamusele jäänud mõjutatud isik restruktureerimiskava vaidlustab. See ei takista liikmesriikidel teostada hindamisi muus kontekstis siseriikliku õiguse kohaselt. Selliseks otsuseks võib siiski olla ka eksperdi tehtud hindamise või võlgniku või muu isiku poolt protsessi varasemas etapis esitatud hindamise heakskiitmine. Kui otsustatakse teha hindamine, võivad liikmesriigid eraldi tsiviilmenetlusõigusest näha ette konkreetset õigusnormid restruktureerimise juhtude hindamiseks, tagamaks, et see tehakse kiirkorras. Miski käesolevas direktiivis ei mõjuta siseriikliku õiguse kohaseid tõendamiskohustuse õigusnorme hindamise korral.

- (30e) **Restruktureerimiskava siduv mõju piirdub nende mõjutatud isikutega, kes osalesid kava vastuvõtmises. Liikmesriigid võivad määrata kindlaks, mida tähendab võlausaldaja jaoks osalemine, sealhulgas ettenägematute võlausaldajate või tulevaste nõuete võlausaldajate korral. Näiteks võivad liikmesriigid otsustada, kuidas kohelda võlausaldajaid, keda teavitati korrektselt, kuid kes menetlustes ei osalenud.**
- (31) Restruktureerimiskava edu võib tihti oleneda sellest, kas (...) **finantsabi laieneb võlgnikule**, et toetada esiteks ettevõtte tegevust restruktureerimise üle läbirääkimiste pidamise ajal ja seejärel pärast kava kinnitamist kava rakendamist. **Finantsabi tuleks mõista laias tähenduses, mis hõlmab raha või kolmanda isiku tagatiste andmist ning vara, inventari, toorainete tarnimist ja esmatähtsate teenuste pakkumist, näiteks pakkudes võlgnikule pikemat tagasimakseperioodi.** Seetõttu ei tuleks **vaherahastamist ega uut** rahastamist käsitleda vara tagasivõitmise meetmena, millega soovitakse selline rahastamine tunnistada järgnevates maksejõuetusmenetlustes kõikide võlausaldajate huvisid kahjustava toiminguna tühiseks, tühistatavaks või mittetäidetavaks. Siseriiklik maksejõuetusõigus, milles on kehtestatud **vaherahastamise ja uue rahastamise** korral vara tagasivõitmise meetmed või on sätestatud, et rahalistes raskustes võlgnikele laenu andmise eest võib uutele laenuandjatele kehtestada tsiviil-, haldus- või kriminaalkaristusi, **võiks ohtu seada** restruktureerimiskava läbirääkimiste ja rakendamise eduks vajaliku rahastuse leidmise. **Käesolev direktiiv ei mõjuta muid aluseid, millele tuginedes saab tunnistada uue rahastamise ja vaherahastamise tühiseks, tühistatavaks või mittetäidetavaks või panna sellise rahastamise pakkujatele tsiviil-, kriminaal- või haldusvastutuse, nagu on ette nähtud siseriiklikus õiguses. Sellised muud alused võivad muu hulgas hõlmata pettust, pahatahtlikkust, teatavat liiki pooltevahelisi suhteid, mida võiks seostada huvide konfliktiga, näiteks seotud osapoolte vaheliste või aktsionäride ja äriühingu vaheliste tehingute korral või selliste tehingute korral, kus üks pool saab vara või tagatise, millele tal ei ole tehingu ajal või tehtud viisil õigust.**

(31a) (...) Vaerahastamise pikendamise korral ei ole pooltel teada, kas kava lõpuks kinnitatakse või mitte **ning seetõttu ei peaks liikmesriigid olema kohustatud piirama** vaerahastamise kaitset juhtudega, kui kava võtavad vastu võlausaldajad või kinnitab õigus- või haldusasutus (...). Võimaliku kuritarvitamise vältimiseks tuleks kaitsta üksnes rahastamist, mis on kuni kõnealuse kava kinnitamiseni mõistlikult ja viivitamatult vajalik, et võlgniku ettevõtte saaks edasi tegutseda, või selle ettevõtte väärtuse säilitamiseks või suurendamiseks. **Lisaks ei takista käesolev direktiiv liikmesriikidel kehtestamast vaerahastamise suhtes *ex ante* kontrollimehhanismi. Liikmesriigid võiksid piirata sellise kaitse juhtudega, kui kava on õigus- või haldusasutuses kinnitatud või kui vaerahastamise suhtes on tehtud *ex ante* kontroll. *Ex ante* kontrolli vaerahastamise või muude tehingute suhtes võib teha restruktureerimise valdkonna spetsialist, võlausaldajate komitee või õigus- või haldusasutus.** Vaerahastamise ja uue rahastamise korral tuleb kaitset pakkuda vähemalt vara tagasivõitmise meetmete ja isikliku vastutuse eest. Siiski võib selleks, et julgustada uusi laenuandjaid kandma rahalistes raskustes elujõulisesse võlgnikku investeerimisega kaasnevat suuremat riski, osutada vajalikuks täiendavate stiimulite kasutamine, näiteks järgnevates maksejõuetusmenetlustes sellisele rahastamisele vähemalt tagamata nõuete ees eelisõiguse andmine.

- (32) Huvitatud mõjutatud isikutel peaks olema võimalik vaidlustada restruktureerimiskava kinnitav otsus, **mille on teinud haldusasutus. Liikmesriigid võiksid samuti näha ette võimaluse vaidlustada selline restruktureerimiskava kinnitav otsus, mille on teinud õigusasutus.** Selleks et tagada kava mõjus, vähendada ebakindlust ja vältida põhjendamatu viivitusi, ei tohiks vaidlustamisel siiski **reeglina** olla restruktureerimiskava rakendamist peatavat toimet. **Liikmesriigid võivad vaidlustamise alused kindlaks määrata või neid piirata. Kui kava kinnitamine vaidlustatakse, võivad liikmesriigid lubada õigusasutusel teha esialgne või kokkuvõtlik otsus, et kava täitmine ja rakendamine ei sõltuks vaidlustamismenetluse edukusest. Kui vaidlustamine rahuldatakse, (...) võivad õigus- või haldusasutused kaaluda kava kõrvalejätmise alternatiivina kava muutmist ja kinnitamist. Kava muudatusi võivad välja pakkuda osapooled või võivad osapooled need kas omal algatusel või õigusasutuse taotlusel hääletusele panna. Samuti võivad liikmesriigid näha ette hüvitise selle osapoole rahalise kahju eest, kelle apellatsioon rahuldati. (...) Seda, kuidas käsitleda võimalikku uut peatamist või peatamise pikendamist juhul, kui õigusasutus otsustab, et kava vaidlustamisel on peatav mõju, reguleeritakse siseriikliku õigusega.**

(33) Selleks, et soodustada varakult ennetava restruktureerimise poole pöördumist, on soovitatav, et (...) **mõistlikud ja restruktureerimiskava üle läbirääkimiste pidamiseks** või selle rakendamiseks **kohe vajalikud teingud** oleksid kaitstud ka järgnevatel maksejõuetusmenetlustes vara tagasivõitmise meetmete eest. (...) **Näiteks võivad õigus- või haldusasutused kulude ja tasude mõistlikkuse ja kohese vajalikkuse kindlaksmääramisel kaaluda prognoose ja hinnanguid, mille mõjutatud isikutele on esitanud võlausaldajate komitee, restruktureerimise valdkonna spetsialist või õigus- või haldusasutus. Sel eesmärgil võivad liikmesriigid ka nõuda võlgnikelt asjaomaste hinnangute esitamist ja ajakohastamist.** Selline kaitse peaks parandama kindlustunnet tehingute tegemisel teadaolevalt raskustes ettevõtetega ning hajutama võlausaldajate ja investorite hirmu, et sellised teingud võidakse restruktureerimise läbikukkumisel tühiseks tunnistada. **Liikmesriigid võivad ette näha ajahetke enne ennetava restruktureerimise menetluse algatamist ja konkreetsete täitemeetmete peatamiseks korralduse andmist, millest alates restruktureerimiskava läbirääkimise, vastuvõtmise, kinnitamise või sellega seoses erialase nõu hankimise tasusid ja kulusid hakatakse kaitsma vara tagasivõitmise meetmete eest. Muude maksete ja väljamaksete korral võib selline algushetk olla ka täitemeetmete peatamiseks korralduse andmine või ennetava restruktureerimise menetluse algatamine.**

- (34) Ennetava restruktureerimise menetluste ajal peaks töötajatel olema täielik tööõiguse kaitse. Eeskätt ei piirata käesoleva direktiiviga töötajate õigusi, mis on neile tagatud nõukogu direktiiviga 98/59/EÜ,⁹ nõukogu direktiiviga 2001/23/EÜ,¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2002/14/EÜ,¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2008/94/EÜ¹² ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2009/38/EÜ¹³. Eespool nimetatud direktiive rakendavast siseriiklikust õigusest tulenevad töötajate teavitamise ja ärakuulamise kohustused kehtivad endiselt täies ulatuses. See hõlmab kohustust teavitada töötajate esindajaid otsusest kasutada ennetava restruktureerimise raamistikku kooskõlas direktiiviga 2002/14/EÜ. Töötajate kaitse sobiva taseme tagamise vajadust arvestades peaksid liikmesriigid direktiivi 2008/94/EÜ määratlusele vastavad töötajate rahuldamata nõuded põhimõtteliselt täitmise peatamisest välja arvama olenemata sellest, kas need nõuded on tekkinud enne peatamise võimaldamist või tekivad pärast seda. Selline peatamine peaks olema lubatud üksnes sellise summa ja ajavahemiku piires, mille ulatuses selliste nõuete tasumine on tõhusalt tagatud muude siseriikliku õiguse vahenditega. Kui liikmesriigid laiendavad direktiivis 2008/94/EÜ sätestatud rahuldamata nõuete väljamaksmise tagamise käesoleva direktiiviga kehtestatud ennetava restruktureerimise menetlustele, ei ole täitmise peatamisest töötajate nõuete väljaarvamine enam tagatise ulatuse piires **vajalik**. Kui siseriikliku õiguse kohaselt on garantiiasutuste vastusele kehtestatud tagamise kestuse või töötajatele makstava summa suhtes piirangud, peaks töötajad saama nõuda nõuete täitmist puudujääva osa ulatuses ka täitmise peatamise ajal. **Teise võimalusena võivad liikmesriigid jätta töötajate nõuded ennetava restruktureerimise raamistikust välja ja näha nende kaitse ette siseriikliku õiguse kohaselt.**

---

⁹ Nõukogu 20. juuli 1998. aasta direktiiv 98/59/EÜ kollektiivseid koondamisi käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 225, 12.8.1998, lk 16).

¹⁰ Nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiiv 2001/23/EÜ ettevõtjate, ettevõtete või nende osade üleminekul töötajate õigusi kaitstvate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 82, 22.3.2001, lk 16).

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2002. aasta direktiiv 2002/14/EÜ, millega kehtestatakse töötajate teavitamise ja nõustamise üldraamistik Euroopa Ühenduses (EÜT L 80, 23.3.2002, lk 29).

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2008. aasta direktiiv 2008/94/EÜ töötajate kaitse kohta tööandja maksejõuetuse korral (ELT L 283, 28.10.2008, lk 36).

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. mai 2009. aasta direktiiv 2009/38/EÜ Euroopa tööõiguse asutamise või töötajate teavitamise ja nendega konsulteerimise korra sisseseadmise kohta liikmesriigiülestes ettevõtetes või kontsernides (ELT L 122, 16.5.2009, lk 28).

- (35) Kui restruktureerimiskavas nähakse ette ettevõtja või ettevõtte osa üleminek, siis tuleks töölepingust või töösuhetest töötajatele tulenevaid õigusi, muu hulgas eelkõige õigust saada palka, kaitsta kooskõlas direktiivi 2001/23/EÜ artiklitega 3 ja 4, piiramata maksejõuetusmenetluse korral kõnealuse direktiivi artikli 5 kohaselt kohaldatavaid erinorme ning eelkõige kõnealuse direktiivi artikli 5 lõikes 2 lubatud võimalusi. Lisaks direktiiviga 2002/14/EÜ tagatud õigusele saada teavet ja olla ära kuulatud ning seda õigust mõjutamata, sh kokkuleppe saavutamise eesmärgil selliste otsuste asjus, mis võivad põhjustada olulisi muutusi töökorralduses või lepingusuhetes, peaks **töötajatel, kelle nõuded on** restruktureerimiskavast mõjutatud, olema käesoleva direktiivi kohaselt õigus kava üle hääletada. Liikmesriigid võivad otsustada, et restruktureerimiskava üle hääletamisel on töötajad teistest võlausaldajate rühmadest eraldiseisvas rühmas.
- (36) Ennetava restruktureerimise jätkuvaks edendamiseks on oluline tagada, et direktoreid ei kallutataks mõistlike äriotsuste tegemata jätmisele ega mõistlike äririskide võtmata jätmisele, eriti olukorras, kus seeläbi paraneks potentsiaalselt elujõuliste ettevõtete restruktureerimise väljavaade. Kui ettevõtte on rahalistes raskustes, peaksid direktorid astuma (...) samme **kahjude minimeerimiseks ja maksejõuetuse vältimiseks**, (...) näiteks küsima erialast nõu, sh restruktureerimise ja maksejõuetuse asjus või kasutama vajaduse korral varajase hoiatamise vahendeid; kaitsma äriühingu varasid, et väärtus oleks maksimaalne ja peamiste varade kaotus ära hoitud; vaatama üle ettevõtte struktuuri ja ülesanded, et kontrollida elujõulisust ja vähendada kulutusi; mitte kohustama äriühingut sellist laadi tehinguteks, mille suhtes võidakse kohaldada vara tagasivõitmist, v.a kui selleks on piisav majanduslik põhjendus; jätkama kauplemist neil juhtudel, kui see on tegevuse jätkuvuse maksimeerimise seisukohast põhjendatud; pidama võlausaldajatega läbirääkimisi ja algatama ennetava restruktureerimise menetlused. Kui võlgnikku ähvardab maksejõuetus, on samuti oluline, et võlausaldajate õigustatud huvid oleks kaitstud võlgniku pankrotivara koosseisu mõjutada võivate juhtkonna otsuste eest, eriti kui nende otsuste mõjul võib restruktureerimiseks saadaval oleva või võlausaldajatele jaotatava võimaliku vara väärtus veelgi väheneda. Seetõttu on vaja, et sellises olukorras direktorid väldiksid igasugust tahtlikku või raskest hooletusest tingitud tegevust, mille tulemusel nad saavad sidusrühmade arvelt kasu, lepivad kokku tegelikust väärtusest odavamaga hinnaga tehingutes või võtavad meetmeid, mille tulemusel üht või mitut sidusrühma eelistatakse ebaõiglaselt teistele. (...)

- (37) **Füüsilisest isikust ettevõtjaid, kes tegelevad kaubandus-, majandus-, ametialase või sõltumatu kutsetegevusega, võib ohustada maksjõuetuks jäämine.** Liikmesriikide erinevad uue võimaluse süsteemid võivad soodustada **maksejõuetute või** ülemäärastes võlgades ettevõtjate ümberasumist teistesse liikmesriikidesse, et kasutada lühemaid või la kustutamise perioode või paremaid tingimusi, mis suurendab võlausaldajate jaoks nõuete sissenõudmisel õiguskindlustust ja kulusid. Lisaks mõjuvad **maksejõuetuse** tagajärjed, eelkõige sotsiaalne halvakspanu, juriidilised tagajärjed (nagu ettevõtjatele ettevõtlusega alustamise ja tegelemise keelu määramine) ja jätkuv suutmatus võlgu ära maksta, uuesti äritegevust alustada või uut võimalust soovivatele ettevõtjatele väga heidutavalt, kuigi on tõendeid selle kohta, et ettevõtjaid, kes on olnud **maksejõuetud**, saadab teisel katsel tõenäolisemalt edu. Seetõttu tuleks astuda samme, et vähendada ülemäärase võlgnevuse **või maksejõuetuse** negatiivset mõju ettevõtjatele, nähes eelkõige ette võlgade täieliku kustutamise teatava ajavahemiku järel ja piirates võlgniku ülemäärase võlgnevuse **või maksejõuetuse** tulemusel väljastatud tegutsemiskeelu kestust. **Maksejõuetuse mõiste** tuleks määratleda siseriiklikus õiguses ning see võib esineda ülemäärase võlgnevuse vormis. Ettevõtja mõiste käesoleva direktiivi tähenduses ei mõjuta ettevõtte juhtide või direktorite seisundit, mille suhtes tuleks kohaldada siseriiklikku õigust. Liikmesriikidel peaks olema võimalik reguleerida juurdepääsu maksekohustustest vabastamise menetlusele, sealhulgas võimalus nõuda, et võlgnik taotleks maksekohustusest vabastamist.
- (37a) Tagasimaksete kavaga võiks näha ette, et võlausaldajatele kantakse perioodiliselt üle teatav protsent netotulust kooskõlas siseriikliku õigusega, samuti võib see sisaldada muid siseriiklikes õigusaktides sätestatud tingimusi ja juriidilisi kohustusi. Liikmesriigid võivad ette näha võimaluse kohandada maksejõuetute ettevõtjate tasumiskohustusi, kui nende finantsseisund on kas oluliselt paranenud või halvenenud. See ei tohiks sisaldada nõuet, et tagasimaksete kava peab saama enamiku võlausaldajate toetuse. Liikmesriigid võivad sätestada ettevõtjate õiguse alustada tagasimaksete kava rakendamise ajal samas või erinevas valdkonnas uut tegevust.

- (37b)** Võla kustutamine peaks olema võimalik menetluste puhul, mis hõlmavad tagasimaksete kava, varade realiseerimist või nende kahe kombinatsiooni. Käesolevate sätete rakendamisel saavad liikmesriigid vabalt valida nende võimaluste vahel ning kui siseriikliku õiguse alusel on võimalik kohaldada rohkem kui ühte võla kustutamise menetlust, peaksid liikmesriigid tagama, et vähemalt üks neist menetlustest võimaldab kustutada maksejõuetute ettevõtjate võla täielikult maksimaalselt kolmeaastase perioodi jooksul. Menetluste puhul, milles varade realiseerimine ja tagasimaksete kava on kombineeritud, peaks maksekohustustest vabastamise periood algama hiljemalt kohtu poolt tagasimaksete kava kinnitamise hetkest või rakendamise algusest, näiteks esimesest tagasimaksest kava alusel, kuid võib samuti alata varem, näiteks menetluse algatamise otsuse tegemise hetkest.
- (37c)** Menetluste puhul, mis ei hõlma tagasimaksete kava, peaks maksekohustustest vabastamise periood algama hiljemalt kuupäevast, mil õigus- või haldusasutus teeb menetlemise algatamise otsuse, või pankrotivara kindlakstegemise hetkest. Käesoleva direktiivi kohaselt maksekohustustest vabastamise perioodi arvutamisel võivad liikmesriigid ette näha, et mõiste „menetluse algatamine“ ei hõlma esialgseid meetmeid, nagu kaitsemeetmed või esialgse maksejõuetusspetsialisti määramine, välja arvatud juhul, kui sellised meetmed võimaldavad varade realiseerimist, sealhulgas varade võõrandamist ja jaotamist võlausaldajatele. Pankrotivara kindlakstegemisega ei pea tingimata kaasnema õigus- või haldusasutuse ametlikku otsust või kinnitust, kui sellist otsust juba ei nõuta siseriiklike õigusaktidega, vaid see võib toimuda varade ja kohustuste loetelu vormis.
- (37d)** Kui maksekohustustest vabastamiseni viiv menetlus hõlmab ettevõtja varade realiseerimist, ei takistata liikmesriikidel ette näha, et maksekohustustest vabastamise taotlust käsitletakse varade realiseerimisest eraldi, eeldusel et selline taotlus on käesoleva direktiivi alusel maksekohustustest vabastamiseni viiva menetluse lahutamatu osa. Liikmesriikidel peaks olema võimalik otsustada siseriiklike õigusnormide üle, mis käsitlevad tõendamiskohustust maksekohustustest vabastamiseks, mis tähendab seda, et võlgnikult võidakse seadusega nõuda oma kohustuste täitmise tõendamist.

(38) **Võla täielik kustutamine või tegutsemiskeelu kaotamine pärast (...) kuni kolmeaastast perioodi ei ole igas olukorras asjakohane ning sellest reeglist võib kehtestada erandid, mis on siseriiklike õigusaktide sätetega nõuetekohaselt põhjendatud.** Näiteks võib selliseid erandeid kehtestada juhtudel, kui võlgnik on ebaaus või on tegutsenud pahatahtlikult või kui ta ei ole täitnud teatavaid juriidilisi kohustusi, sealhulgas kohustust maksimeerida võlausaldajate kasumit, mis võib toimuda üldise kohustusena teenida tulu või luua varasid. Kehtestada võib konkreetse erandi, kui on vaja tagada tasakaal võlgniku ja ühe või mitme võlausaldaja õiguste vahel, näiteks kui võlausaldaja on füüsiline isik, kes vajab kaitset rohkem kui võlgnik. Erand võib olla põhjendatud ka siis, kui võlgade kustutamiseni viiva menetluse kulud, sealhulgas õigus- ja haldusametuste ning pankrotihaldurite kulud, ei ole kaetud. Pärast maksekohustustest vabastamise võimaldamist peaksid liikmesriigid saama siseriikliku õiguse alusel ette näha võimaluse võla täielikust kustutamisest saadud tulu tühistamiseks, kui näiteks võlgniku finantsseisund ettenägematutel asjaoludel, näiteks tänu loteriivõidule või pärandile või annetusele oluliselt paraneb. Liikmesriikidel peaks olema võimalik näha ette täiendavaid erandeid selgelt määratletud ja nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel. Kui see on siseriiklike õigusaktidega nõuetekohaselt põhjendatud, võib olla asjakohane lubada võla kustutamist vaid teatavate võlakategooriate puhul. Tagatud võlad võib jätta võla kustutamise võimalusest kõrvale üksnes tagatise väärtuse ulatuseni, nagu on siseriiklikus õiguses kindlaks määratud, kuid ülejäänud võlga tuleks käsitada tagamata võlainstrumendina. Liikmesriikidel peaks olema võimalik jätta nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel välja ka muid võlakategooriaid.

- (38a) Kui ettevõtjale on tegutsemiskeelu tõttu teatud kutse-, majandus-, kaubandus- või ametialase tegevusega tegelemise loa või litsentsi andmisest keeldunud või selline luba või litsents on tühistatud, ei peaks käesolev direktiiv takistama liikmesriikidel nõuda pärast keeluperioodi lõppemist uue avalduse esitamist sellise loa või litsentsi saamiseks. Kui liikmesriigi ametiasutus võtab vastu otsuse erijärelevalvega tegevuse kohta, võib ta samuti arvesse võtta, et maksejõuetu ettevõtja võlg on käesoleva direktiivi kohaselt kustutatud, isegi kui tegutsemiskeelu periood on lõppenud.**
- (38b) Kui liikmesriigid näevad ette, et ettevõtja suhtes kohaldatakse seoses tema kutsetegevuses tekkinud ja isiklike võlgadega erinevaid maksejõuetuse menetlusi, oleks vaja neid erinevaid menetlusi kooskõlastada, näiteks kui vara kasutatakse nii ettevõtja kutsetegevuse käigus kui ka väljaspool seda. Liikmesriikidel, kes lubavad ettevõtjatel oma äritegevust maksejõuetusmenetluse ajal omal vastutusel jätkata, peaks olema võimalik ette näha, et selliste ettevõtjate suhtes võib kohaldada uut maksejõuetusmenetlust, kui selline jätkuv äritegevus muutub maksejõuetuks.**

(39) On vaja kaitsta ja parandada menetluste läbipaistvust ja prognoositavust, et saavutada tulemusi, mis soodustavad ettevõtete säilimist ja ettevõtjatele uue võimaluse andmist või võimaldavad mitteelujõuliste ettevõtete tõhusat likvideerimist. Samuti on vaja vähendada paljudes liikmesriikides maksejõuetusmenetluste pikalevenimist, mis põhjustab võlausaldajate ja investorite jaoks õiguskindlusetust ning madalaid sissenõudmismäärasid. Lisaks on piiriüleste juhtumite korral määrusega (EL) nr 2015/848 loodud tõhusamaid kohtute ja pankrotihaldurite koostöömehhanisme arvestades vaja viia kõikide asjaomaste isikute kutseoskused kogu liidus võrreldavale kõrgele tasemele. Nende eesmärkide saavutamiseks peaks liikmesriigid tagama, et õigus- ja haldusorganite liikmed läbiksid **asjakohase koolituse ning neil oleksid vajalikud erialased teadmised oma ülesannete täitmiseks. Asjakohase koolituse ja erialaste teadmistena võib käsitada ka õigus- või haldusasutuse liikme kutsealal töötamist või enne sellisele kutsealale nimetamist teisel asjakohasel kutsealal töötamist.** Selline (...) koolitus ja erialased teadmised peaks võimaldama **teha** tõenäolise märkimisväärse majandusliku ja sotsiaalse mõjuga otsuseid **tõhusal viisil**, ning ei peaks tähendama, et kohtusüsteemi liikmed peavad töötama üksnes restruktureerimise, maksejõuetuse ja uue võimaluse andmise asjadega. **Liikmesriigid peaksid tagama, et restruktureerimise, maksejõuetuse ja võla kustutamise menetlusi saab viia läbi tõhusal, sealhulgas kiirel viisil.** Näiteks võiks **eelnimetatud eesmärkide** tõhusaks saavutamiseks kooskõlas kohtusüsteemi korraldust reguleeriva siseriikliku õigusega luua erikohtud või kohtukojad **või nimetada ametisse spetsialiseerunud kohtunikud ning koondada pädevus piiratud arvul õigus- ja haldusasutusesse.** **Liikmesriigid ei peaks olema kohustatud nägema ette, et selliseid menetlusi tuleb käsitleda teiste menetluste suhtes prioriteetsetena.**

(40) Samuti peaks liikmesriigid tagama, et restruktureerimise, maksejõuetuse ja **võla kustutamise** valdkonnas töötavad õigus- või haldusasutuse poolt ametisse nimetatud spetsialistid on läbinud tööülesannete täitmiseks **asjakohase** koolituse ja nende tööd jälgitakse, nad nimetatakse ametisse läbipaistvalt ja pöörates kohast tähelepanu vajadusele tagada tõhusad menetlused ning nad täidavad ülesandeid usaldusväärselt. **Spetsialistid võivad asjakohase koolituse ja erialased teadmised saada ka kutsealal töötamise käigus ning liikmesriike ei peaks kohustama vajalikku koolitust ise pakkuma, vaid seda võivad teha ka nt kutseühingud või teised organid. Nende sätete kohaldamisalasse tuleks lisada pankrotihaldurid, nagu need on määratletud määruses (EL) 2015/848. See hõlmab ka juhtumeid, kui võlgnik, võlausaldajad või võlausaldajate komitee valivad spetsialistid reservist või nimekirjast, mis on eelnevalt õigus- või haldusasutuse poolt heaks kiidetud. Spetsialisti valimisel võiks võlgnikul, võlausaldajatel või võlausaldajate komiteel olla teatav kaalutlusruum seoses spetsialisti üldiste erialaste teadmiste ja kogemustega ning konkreetse juhtumi vajadustega ning füüsilisest isikust võlgnikud võiks vabastada sellisest kohustusest. Piiriüleste juhtumite puhul tuleks spetsialisti ametisse nimetamisel muu hulgas arvesse võtta spetsialisti võimet täita kohustusi, mis tulenevad määrusest (EL) 2015/848, ehk tema suutlikkust suhelda ja koostööd teha välisriigis tegutsevate maksejõuetusspetsialistidega ning õigus- või haldusasutustega, samuti tema inim- ja haldusressurse potentsiaalselt suure hulga juhtumite käsitlemiseks. (...) Liikmesriikidel ei takistata valida spetsialist muu valikumeetodi abil, nagu näiteks juhuvalik tarkvara abil, tingimusel et spetsialisti valiv isik või mehhanism võtab konkreetse juhtumi puhul nõuetekohaselt arvesse spetsialisti kogemusi ja erialaseid teadmisi. Liikmesriikidel peaks olema võimalik otsustada, millised on spetsialisti valiku või ametisse nimetamise vaidlustamise või tema asendamise nõudmise moodused, näiteks võlausaldajate komitee kaudu.**

- (40a) **Spetsialistide suhtes tuleks kohaldada järelevalve- ja reguleerimismehhanisme, mis peaksid hõlmama spetsialistide vastutuse suhtes töökohustuste rikkumisel rakendatavaid tõhusaid meetmeid, nagu näiteks spetsialisti tasu vähendamine, tema väljaarvamine nende spetsialistide reservist või nimekirjast, keda võib kasutada maksejõuetusmenetluse korral, ning vajaduse korral distsiplinaar-, haldus- või kriminaalkaristused. Sellised järelevalve- ja reguleerimismehhanismid ei tohiks piirata selliste siseriikliku õiguse sätete kohaldamist, mis käsitlevad tsiviilvastutust lepinguliste ja mittelepinguliste kohustuste rikkumisest tuleneva kahju korral. Sellised standardid peaks olema põhimõtteliselt saavutatavad ilma selleks siseriikliku õiguse alusel uusi ameteid või kvalifikatsioone loomata. Neid sätteid võib siseriikliku õiguse alusel laiendada ka teiste valdkondade spetsialistidele. Liikmesriigid ei peaks olema kohustatud nägema ette, et vaidlusi spetsialistide töötasu üle tuleb käsitleda teiste menetluste suhtes prioriteetsetena.**
- (41) Selleks et lühendada menetluste kestust, **lihtsustada** võlausaldajate paremat osalemist restruktureerimise, maksejõuetuse ja **võla** kustutamise **menetlustes** ning tagada võlausaldajatele samalaadsed tingimused olenemata nende asukohast liidus, **peaksid liikmesriigid kehtestama sätteid, millega võimaldatakse võlgnikel, võlausaldajatel, spetsialistidel ning õigus- ja haldusasutustel kasutada elektroonilisi sidevahendeid.** Seega peaks olema võimalik teha elektrooniliselt selliseid menetlustoiminguid nagu võlausaldajate poolt nõude esitamine, **võlausaldajate** teavitamine või **vaiete ja kaebuste** esitamine. **Liikmesriigid võivad sättestada, et võlausaldajale edastatavad teated võib edastada elektrooniliselt üksnes juhul, kui asjaomane võlausaldaja on eelnevalt nõustunud kasutama elektroonilisi sidevahendeid. Pooled ei peaks olema kohustatud kasutama selliseid elektroonilisi vahendeid, kui need ei ole siseriiklike õigusaktide kohaselt kohustuslikud, ilma et sellega piirataks liikmesriikide võimalust kehtestada restruktureerimise, maksejõuetuse ja võla kustutamise menetlustes dokumentide elektroonilise esitamise ja kättetoimetamise kohustuslik süsteem. Liikmesriigid võivad valida tegelikult kasutatavad elektroonilised sidevahendid, milleks võib olla näiteks selleks otstarbeks loodud süsteem selliste dokumentide elektrooniliseks edastamiseks või elektronposti kasutamine, välistamata võimalust, et liikmesriigid kehtestavad vahendid elektroonilise edastamise turvalisuse tagamiseks, nt digitaalallkirja, või usaldusteenused, näiteks registreeritud e-andmevahetusteenused kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) No 910/2014.**

(42) Käesoleva direktiivi rakendamise ja kohaldamise jälgimiseks on oluline koguda usaldusväärseid ja **võrreldavaid** andmeid restruktureerimise, maksejõuetuse ja võla kustutamise menetluste tulemuslikkuse kohta. Seega peaks liikmesriigid koguma ja kokku koondama andmed, mis on piisavalt üksikasjalikud, et oleks võimalik direktiivi tegelikku toimimist täpselt hinnata, **ning edastama need andmed komisjonile. Selliste andmete komisjonile edastamise vormis, mille kehtestab komisjon, keda aitab komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses, peaks olema esitatud lühike ülevaade kõigi liikmesriikide jaoks ühiste menetluste peamistest tulemustest. Näiteks restruktureerimismenetluse puhul võivad peamised tulemused olla järgmised: menetlused, mille puhul kohus kinnitas restruktureerimiskava, menetlused, mille puhul kohus kava ei kinnitanud, restruktureerimismenetlused, mis vormistati ümber likvideerimismenetlusteks või mis lõpetati, kuna enne restruktureerimiskava kohtu poolt kinnitamist algatati likvideerimismenetlused. Liikmesriigid ei peaks olema kohustatud nägema ette jaotust tulemuste liigi järgi nende menetluste puhul, mis lõppevad enne mis tahes asjakohaste meetmete võtmist, kuid võivad selle asemel näha ette üldise arvu kõikide menetluste jaoks, mis kuulutatakse vastuvõetamatuks, lükatakse tagasi või võetakse tagasi enne menetluse algatamist. Tüüpvormis tuleks samuti esitada loetelu võimalustest, mida liikmesriigid võivad arvesse võtta, kui nad otsustavad võlgniku suuruse, viidates ühele või mitmele mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ning suurte ettevõtjate määratluse elemendile, mis on ühised kõigi liikmesriikide õigusaktides. Üheks võimaluseks peaks igal juhul olema määrata võlgniku suurus üksnes töötajate arvu järgi. Komitee abiga loodud vormis tuleks samuti määrata kindlaks keskmiste kulude ja keskmiste sissenõudmismäärade elemendid, mille kohta võivad liikmesriigid andmeid vabatahtlikult koguda. Vorm peaks andma suuniseid elementide kohta, mida saaks võtta arvesse, kui liikmesriigid kasutavad mõnda valiku tegemise meetodit, näiteks valimi suuruste kohta, et tagada representatiivsus geograafilise jagunemise, võlgnike suuruse ja tööstussektori osas. Vorm peaks sisaldama liikmesriikide jaoks võimalust anda täiendavat teavet, kui neil seda on, näiteks võlgnike varade ja kohustuste kogumahu kohta.**

- (43) Finantsturgude stabiilsus oleneb paljus finantstagatiskokkulepetest, eriti olukorras, kui tagatis esitatakse määratud süsteemides või keskpangatehingutes osalemiseks ja kesksetele vastaspooltele kõikumisvahemike esitamisel. Kuna tagatiseks antud finantsinstrumentide väärtus võib olla väga volatiilne, on ülimalt oluline nende väärtus enne langust kiiresti realiseerida. Seega (...) peaksid Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 1998. aasta direktiiv 98/26/EÜ,¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2002/47/EÜ¹⁵ ja määrus (EL) nr 648/2012¹⁶ **olema käesoleva direktiivi sätete suhtes ülimuslikud. Liikmesriikidel peaks olema lubatud jätta tasaarvestus, sealhulgas tegevuse lõpetamisel toimuv tasaarvestus välja konkreetsete täitemeetmete peatamise mõju alt isegi siis, kui see ei ole eespool osutatud vahenditega hõlmatud, juhul kui selline kord on jõustatav vastava liikmesriigi seaduste kohaselt ka siis, kui alustatud on maksejõuetusmenetlust. Nii võib see olla suure arvu raamlepingute puhul, mida kasutavad laialdaselt finants-, energia- ja kaubaturgudel nii finantssektorivälised kui ka finantssektori vastaspoolled. Selline kord vähendab süsteemseid riske eelkõige tuletisinstrumentide turgudel. Seetõttu võiks sellise korra jätta välja piirangute alt, mida maksejõuetusõiguse kohaselt kohaldatakse täitmisele kuuluvate lepingute suhtes. Liikmesriikidel peaks seega olema lubatud jätta konkreetsete täitemeetmete peatamise mõju alt välja tegevuse lõpetamisel toimuv seadusega sätestatud tasaarvestus ka maksejõuetusmenetluse alustamise korral. Peatamist tuleks siiski kohaldada tegevuse lõpetamisel toimuva tasaarvestuse tulemusel saadava summa suhtes.**
- (43a) **Liikmesriikidel, kes on liikurseadmetega seotud rahvusvaheliste tagatiste konventsiooni (Kaplinna konventsioon) ja selle protokollide osalised, peaks olema võimalik jätkata oma olemasolevate rahvusvaheliste kohustuste täitmist. Käesolevas direktiivis ennetava restruktureerimise raamistikke käsitlevad sätted ei tohiks piirata liikurseadmetega seotud rahvusvaheliste tagatiste konventsiooni ja selle protokollide kohaldamist.**

---

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 1998. aasta direktiiv 98/26/EÜ arvelduse lõplikkuse kohta makse- ja väärtpaberiarveldussüsteemides (EÜT L 166, 11.6.1998, lk 45).

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuni 2012. aasta direktiiv 2002/47/EÜ finantstagatiskokkulepete kohta (EÜT L 168, 27.6.2002, lk 43).

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).

- (44) Restruktureerimiskava vastuvõtmise ja rakendamise protsessi mõjusust ei tohiks ohtu seada äriühinguõiguse normid. Seega peaksid liikmesriigid kalduma kõrvale nõuetest, mis on üldkoosoleku kokkukutsumise ja olemasolevatele aktsionäridele eesõiguse alusel aktsiate pakkumise kohustuste kohta sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis **(EL) 2017/1132**¹⁷, sellisel määral ja ajavahemikul, mis on vajalik tagamaks, et aktsionärid ei nurja neile direktiivist **(EL) 2017/1132** tulenevaid õigusi kuritarvitades restruktureerimise püüdlusi. **Näiteks võib liikmesriikidel vaja olla teha erandeid aktsionäride üldkoosoleku kokkukutsumise kohustusest või tavapäraest perioodidest, kui juhatus peab võtma kiireloomulisi meetmeid äriühingu varade kaitsmiseks, näiteks taotledes konkreetsete täitemeetmete peatamist, kui märgitud kapital on oluliselt ja järsult vähenenud ning maksejõuetus on tõenäoline. Erandite tegemist äriühinguõigusest võib taotleda ka siis, kui restruktureerimiskava näeb ette uute aktsiate emiteerimise, mida võib pakkuda eelisjärjekorras võlausaldajatele, et vahetada võlga omakapitali vastu, või märgitud kapitali summa vähendamise ettevõtte osade ülemineku korral. Selliste erandite tegemine peaks olema ajaliselt piiratud niivõrd, kuivõrd liikmesriigid peavad neid erandeid vajalikuks ennetava restruktureerimise raamistiku kehtestamiseks.** Liikmesriike ei tohiks kohustada äriühinguõiguse normidest täielikult **või osaliselt** kõrvale kalduma **piiramatuks või** piiratud ajaks, kui nad tagavad, et äriühinguõiguse nõuetega ei ole võimalik ohtu seada restruktureerimise protsessi mõjusust, või liikmesriikidel on muud sama mõjusad vahendid, millega tagada, et aktsionärid ei saa põhjendamatult takistada äriühingu elujõulisuse taastamiseni viiva restruktureerimiskava vastuvõtmist ega rakendamist. Selles kontekstis peaksid liikmesriigid seadma eriti olulisele kohale täitemeetmete peatamise ja restruktureerimiskava kinnitamisega seotud sätete mõjususe, mida aktsionäride üldkoosoleku taotlemine ega selle tulemused ei tohiks **põhjendamatult** piirata.

---

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/30/EL tagatiste kooskõlastamise kohta, mida liikmesriigid äriühingu liikmete ja kolmandate isikute huvide kaitseks Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 54 teises lõigus tähendatud äriühingutelt nõuavad seoses aktsiaseltside asutamise ning nende kapitali säilitamise ja muutmisega, et muuta sellised tagatised võrdväärseteks (ELT L 315, 14.11.2012, lk 74).

Seepärast tuleks direktiivi (EL) 2017/1132 vastavalt muuta. Liikmesriikidel on kaalutusõigus selle hindamisel, millised erandid on seoses riikliku äriühinguõigusega vajalikud käesoleva direktiivi tõhusaks rakendamiseks, ning nad võivad näha sarnased erandid ette ka direktiivis 2017/1132 kõnealuste sätete kohaldamisest nende käesoleva direktiiviga hõlmamata maksejõuetusmenetluste puhul, mis võimaldavad restruktureerimismeetmete võtmist.

- (45) Koosõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta¹⁸ kohustuvad liikmesriigid põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate siseriiklike õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et nimetatud dokumentide esitamine on põhjendatud.
- (46) Komisjonile tuleks anda rakendamisevolitused andmete edastamise vormi koostamiseks ja hiljem selle muutmiseks. Neid volitusi tuleks teostada koosõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011¹⁹.

---

¹⁸ ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (47) Kuna siseriiklike restruktureerimise ja maksejõuetuse raamistike erinevus takistaks ka edaspidi kapitali vaba liikumist ja asutamisvabaduse kasutamist, ei suuda liikmesriigid üksi tegutsedes käesoleva direktiivi eesmärke piisavalt saavutada, kuid neid saab paremini saavutada liidu tasandil ning seega võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I JAOTIS

Üldsätted

Artikkel 1

Reguleerimisese ja kohaldamisala

1. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse eeskirjad, mis käsitlevad järgmist:
  - a) ennetava restruktureerimise **raamistikud**, mida saavad kasutada rahalistes raskustes olevad võlgnikud **ja, kui see on siseriikliku õigusega ette nähtud, mitterahalistes raskustes** olevad võlgnikud, kui maksejõuetus on tõenäoline;
  - b) menetlused, mille tulemusel kustutatakse **maksejõuetute** ettevõtjate võlad **ja kaotatakse mis tahes seonduvad keeluperioodid; ning**
  - c) restruktureerimise, maksejõuetuse ja **võla kustutamise menetluste** tõhususe suurendamise meetmed.
2. Käesolevat direktiivi ei kohaldada käesoleva artikli lõikes 1 osutatud menetlustes, kui asjaomased võlgnikud on:
  - a) direktiivi 2009/138/EÜ artikli 13 punktides 1 ja 4 määratletud kindlustusandjad ja edasikindlustusandjad;
  - b) määruse nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktis 1 määratletud krediidasutused;
  - c) investeerimisühingud ja ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjad, nagu on määratletud **vastavalt** määruse nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktides 2 ja 7;

- d) määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 punktis 1 määratletud kesksed vastaspooleid;
- e) määruse (EL) nr 909/2014 artikli 2 punktis 1 määratletud väärtpaberite keskdepositooriumid;
- f) (...) direktiivi 2014/59/EL artikli 1 lõike 1 esimeses lõigus loetletud üksused, välja arvatud nimetatud lõigu punktides a–e loetletud üksused;
- g) **siseriikliku õiguse kohased avalikud-õiguslikud asutused; ning**
- h) füüsilised isikud, kes ei ole ettevõtjad.

2a. Lisaks käesoleva artikli lõikele 2 võivad liikmesriigid jätta välja käesoleva artikli lõikes 1 osutatud menetlused, mis puudutavad võlgnikke, kes on muud finantseerimisettevõtted, kes pakuvad finantsteenuseid, mille suhtes kohaldatakse erikorda, mille alusel liikmesriikide järelevalve- või kriisilahendusasutustel on ulatuslikud sekkumisõigused, mis on võrreldavad nendega, mis on sätestatud käesoleva artikli lõike 2 punktides a–f loetletud üksuste puhul. Liikmesriigid edastavad sellise erikorra komisjonile.

3. Liikmesriigid võivad lõike 1 punktis b osutatud menetluste kohaldamisala laiendada **maksejõuetutele** füüsilistele isikutele, kes ei ole ettevõtjad.

Liikmesriigid võivad piirata lõike 1 punkti a kohaldamise juriidilistele isikutele.

4. **Liikmesriigid võivad näha ette, et lõike 1 punktis a osutatud ennetava restruktureerimise raamistikud ei hõlma või ei mõjuta järgmisi nõudeid:**

- a) **praeguste või endiste töötajate olemasolevad ja tulevased nõuded;**

- b) perekonna-, sugulus-, abielu- või hõimlussuhetest tulenevad ülalpidamiskõigused;
või
- c) võlgniku deliktiivõiguslikust vastutusest tulenevad nõuded.

Artikkel 2

Mõisted

1. Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) (...)
- (2) „restruktureerimine“ – **meetmed, mis hõlmavad** võlgniku varade ja kohustuste või kapitalistruktuuri mis tahes muu osa (...) koosseisu, tingimuste või struktuuri muutmist, **näiteks** ettevõtte varade või osade müüki, **ja kui see on siseriiklikus õiguses ette nähtud, ettevõtte müüki tema tegevuse jätkuvuse põhimõttest lähtudes, samuti mis tahes vajalikke operatiivseid muutusi** või nende elementide kombinatsiooni (...);
- (3) „mõjutatud isik“ – **võlausaldaja, kelle nõuded**, ja kui see on siseriiklikus õiguses kohaldatav, omakapitali omanikud, kelle (...) huvimid restruktureerimiskava **otseselt mõjutab**;
- (3a) „omakapitali omanik“ – **isik, kellel on osalus võlgnikus või võlgniku ettevõttes, sealhulgas aktsionärid, niivõrd kuivõrd asjaomane isik ei ole võlausaldaja**;
- (4) „konkreetsete täitemeetmete peatamine“ – võlgniku vastu võlausaldaja esitatud nõude täitmise õiguse ajutine peatamine **õigus- või haldusasutuse poolt või õigusaktidest tulenevalt ning, kui see on siseriiklikus õiguses ette nähtud, kolmandast poolest tagatise pakkuja vastu võlausaldaja esitatud nõude täitmise õiguse ajutine peatamine kohtu-, haldus- või muu menetluse kontekstis või võlgniku vara või ettevõtte kohtuvälise konfiskeerimise või realiseerimise õiguse ajutine peatamine**;

- (5) „täitmisele kuuluv **leping**“ – võlgniku ja ühe või mitme võlausaldaja vaheline **leping**, mille raames mõlemad pooled ei ole konkreetsete täitemeetmete peatamise **korralduse andmise või kohaldamise** hetkel veel täitnud kõiki lepingust tulenevaid kohustusi;
- (6) (...)
- (7) (...)
- (8) (...)
- (9) „võlausaldajate parimate huvide test“ – ükski eriarvamusele jäänud võlausaldaja ei peaks olema restruktureerimiskavaga halvemas seisus kui see, milles oleks selline võlausaldaja oleks kas likvideerimise korral, sh nii osade kaupa kui ka tegevuse jätkuvuse põhimõttel müües, kui kohaldatakse siseriikliku õiguse kohast likvideerimise tavapärasest järjestusest, või siis paremuselt järgmise alternatiivse stsenaariumi korral, kui restruktureerimiskava ei kinnitata;
- (10) (...)
- (11) „uus rahastamine“ – igasugune olemasolevalt või uuel võlausaldajalt saadud uus **finantsabi** (...) restruktureerimiskava rakendamiseks, (...) mis on sellesse restruktureerimiskavasse lisatud (...);
- (12) „vaerahastamine“ – olemasolevalt või uuel võlausaldajalt saadud **uus finantsabi** (...), **mis minimaalselt sisaldab konkreetsete täitemeetmete peatamise ajal antavat finantsabi**, mis on (...) **mõistlik** ja viivitamatult vajalik, et võlgniku ettevõtte saaks edasi tegutseda (...), või vajalik selle ettevõtte väärtuse säilitamiseks või suurendamiseks;
- (13) „(...) ettevõtja“ – füüsiline isik, kes tegeleb kaubandus-, majandus-, ametialase või kutsetegevusega (...);

- (14) „võla täielik kustutamine“ – kustutatava võla ettevõtja käest sissenõudmise õiguse kaotamine või kehtiva kustutatava võla kui sellise tühistamine osana menetlusest, mis võib hõlmata varade realiseerimist (...) või tagasimaksete kava või mõlemat;
- (15) „restruktureerimise valdkonna spetsialist“ – isik või organ, kelle õigus- või haldusasutus määrab täitma **eeskätt** üht või mitut järgmistest ülesannetest:
- a) võlgniku **ja** võlausaldajate toetamine restruktureerimiskava koostamisel või selle üle läbirääkimisel;
  - b) restruktureerimiskava üle peetavate läbirääkimiste ajal võlgniku tegevuse järelevalve ning selle kohta õigus- või haldusasutusele aruandmine;
  - c) läbirääkimiste ajal võlgniku varade ja äriasjade üle osalise kontrolli võtmine.

2. Käesoleva direktiivi kohaldamisel käsitatakse järgmiseid mõisteid nii, nagu need on määratletud siseriiklikus õiguses:

- a) **maksejõuetus;**
- b) **maksejõuetuse tõenäosus;**
- c) **väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd).**

Artikkel 3

Varajane hoiatamine ja juurdepääs teabele

1. Liikmesriigid tagavad, et (...) võlgnikel on juurdepääs **vähemalt ühele** varajase hoiatamise vahendile, mille kaudu saab tuvastada **asjaolud, mille tõttu võib maksejõuetus olla tõenäoline ja mis võivad anda** (...) võlgnikule märku vajadusest **viivitamatult** tegutseda.
2. Liikmesriigid tagavad, et (...) võlgnikel on juurdepääs asjakohasele teabele, mis käsitleb **kättesaadavaid** varajase hoiatamise vahendeid **ning restructureerimise ja võlgade kustutamise menetlusi ja meetmeid**.
3. Liikmesriigid võivad lõigetes 1 ja 2 sätestatud juurdepääsu pakkuda üksnes **VKEdele ja ettevõtjatele**.

II JAOTIS

Ennetava restruktureerimise raamistikud

1. peatükk

Võimalus kasutada ennetava restruktureerimise raamistikke

Artikkel 4

Võimalus kasutada ennetava restruktureerimise raamistikke

1. Liikmesriigid tagavad, et tõenäolise maksejõuetuse korral on (...) võlgnikel juurdepääs (...) ennetava restruktureerimise raamistikule, mille kaudu nad saavad (...) oma ettevõtte restruktureerida, et (...) **vältida** maksejõuetust ja **tagada oma elujõulisus** (...).
- 1a. **Liikmesriigid võivad siseriikliku õiguse alusel säilitada või kehtestada elujõulisustesti, tingimusel et kõnealuse testi eesmärk on arvata välja elujõulisuse väljavaadeteta võlgnikud ning et seda saab läbi viia võlgniku vara kahjustamata.**
- 1b. **Liikmesriigid võivad piirata nende kordade arvu, millal võlgnik saab teatava aja jooksul juurdepääsu käesolevas direktiivis sätestatud ennetava restruktureerimise raamistikule.**
2. **Käesolevas direktiivis sätestatud ennetava restruktureerimise raamistik võib koosneda ühest või mitmest menetlusest, meetmest või sättest, millega antakse võlgnikele ja mõjutatud isikutele käesolevas jaotises sätestatud õigused ja tagatised ühtses raamistikus, ilma et see mõjutaks teisi siseriikliku õiguse kohaseid restruktureerimisraamistikke.**

3. Liikmesriigid **võivad kehtestada** sätteid, millega piirata õigus- või haldusasutuse sekkumine üksnes määrale, mis on (...) vajalik ja proportsionaalne.
4. **Käesolevas direktiivis sätestatud ennetava** restruktureerimise raamistikke saab kasutada võlgnike taotlusel. **Liikmesriigid võivad sätestada, et sellist raamistikku saab kasutada ka võlausaldajate taotlusel.**

2. peatükk

Ennetava restruktureerimise kavade üle läbirääkimistele kaasa aitamine

Artikkel 5

Varade käsutusõiguse säilitanud võlgnik

1. Liikmesriigid tagavad, et ennetava restruktureerimise menetlusi kasutavatele võlgnikele jääb täielik või vähemalt osaline kontroll oma varade ja igapäevase äritegevuse üle.
2. **Vajaduse korral otsustatakse õigus- või haldusasutuse poolt (...) restruktureerimise valdkonna spetsialisti (...) nimetamine iga juhtumi puhul eraldi, välja arvatud teatavatel juhtudel, kui liikmesriigid võivad nõuda iga sellise spetsialisti nimetamist kohustuslikus korras.**
3. (...)

Artikkel 6

Konkreetsete täitemeetmete peatamine

1. Liikmesriigid tagavad, et (...) võlgnikud saavad konkreetsete täitemeetmete peatamist (...) kasutada (...) **ennetava restruktureerimise raamistiku raames** restruktureerimiskava üle läbirääkimiste pidamise toetamiseks.

Liikmesriigid võivad sätestada, et õigus- või haldusasutustel on õigus konkreetsete täitemeetmete peatamise võimaldamisest keelduda, juhul kui selline peatamine ei ole vajalik või kui see ei täidaks esimeses lõigus seatud eesmärki.

2. **Ilma et see piiraks lõigete 2b ja 3 kohaldamist, (...) tagavad liikmesriigid, et konkreetsete täitemeetmete peatamine võib hõlmata igat liiki nõudeid, sh tagatud nõudeid ja eelisinõudeid.**
  - 2a. **Liikmesriigid võivad sätestada, et konkreetsete täitemeetmete peatamine võib (...) olla üldine, hõlmates kõik võlausaldajad, või piiratud, hõlmates üht või mitut konkreetset võlausaldajat või võlausaldajate kategooriat.**
  - 2b. **Liikmesriigid võivad selgelt määratletud juhtudel jätta teatavate nõuete või nõuete kategooriate suhtes konkreetsete täitemeetmete peatamise kohaldamata, kui selline väljajätmine on asjakohaselt põhjendatud, ning**
    - a) **kus täitmine ei ohusta tõenäoliselt ettevõtte restruktureerimist või**
    - b) **kui peatamine võib kahjustada ebaõiglaselt võlausaldajaid, kelle nõuded need on.**

3. Lõiget 2 (...) ei kohaldata töötajate nõuete suhtes.

Liikmesriigid võivad kohaldada lõiget 2 (...) selliste nõuete suhtes üksnes niivõrd, kuivõrd liikmesriigid suudavad tagada (...), et selliste nõuete väljamaksmine on ennetava restruktureerimise raamistikus tagatud kaitsetasemel, mis on vähemalt samaväärne direktiivi 2008/94/EÜ ülevõtvast asjaomases siseriiklikus õiguses sätestatuga.

4. Liikmesriigid kehtestavad konkreetsete täitemeetmete peatamise **algseks** kestuseks maksimaalselt neli kuud.

5. **Olenemata lõikest 4 võivad (...)** liikmesriigid anda õigus- või haldusasutustele õiguse võlgniku (...), **võlausaldaja või asjakohasel juhul restruktureerimise valdkonna spetsialisti** taotlusel konkreetsete täitemeetmete peatamise (...) kestust pikendada või võimaldada uus konkreetsete täitemeetmete peatamine. **Selline konkreetsete täitemeetmete peatamise pikendamine või uus peatamisperiood võimaldatakse üksnes selgelt määratletud juhtudel, kui selline peatamise pikendamine või uus periood on asjakohaselt põhjendatud. (...)**

6. (...)

7. Konkreetsete täitemeetmete peatamise kogukestus kõigi pikendamistega ja uuendamistega ei tohi ületada 12 kuud.

7a. **Erandina artiklist 7 võivad liikmesriigid juhul, kui siseriikliku õiguse kohaselt tuleb restruktureerimiskava esitada õigus- või haldusasutusele kinnitamiseks kaheksa kuu jooksul alates konkreetsete täitemeetmete algse peatamise algusest, sätestada, et sellist peatamist pikendatakse kuni kava kinnitamiseni.**

8. Liikmesriigid tagavad, et õigus- või haldusasutused võivad konkreetsete täitemeetmete peatamise (...) lõpetada **järgmistel juhtudel:**

a) **peatamine ei täida enam lõikes 1 sätestatud eesmärki või**

- b) kui tulenevalt siseriiklikust õigusest konkreetsete täitemeetmete peatamine kahjustab või võib kahjustada ebaõiglaselt üht või mitut võlausaldajat või ühte või mitut võlausaldajate rühma.

Liikmesriigid võivad konkreetsete täitemeetmete peatamise lõpetamise võimaluse piirata olukordadega, kus võlausaldajatel ei ole olnud võimalust ärakuulamisele enne peatamise jõustumist või enne õigus- või haldusasutuse poolt peatamise pikendamiseks loa andmist.

Liikmesriigid võivad lõikes 4 sätestatud tähtaja jooksul näha ette miinimumperioodi, mille jooksul ei tohi konkreetsete täitemeetmete peatamist lõpetada.

9. (...)

Artikkel 7

Konkreetsete täitemeetmete peatamise tagajärjed

1. Kui võlgnikul **tekib** (...) konkreetsete täitemeetmete peatamise perioodi jooksul **siseriikliku õiguse kohane** kohustus **algatada** maksejõuetusmenetlus, mis **võib lõppeda võlgniku likvideerimisega**, siis lükkub see kohustus edasi, kuni **kõnealune** peatamine kestab.
2. **Konkreetsete täitemeetmete peatamisel** kooskõlas artikliga 6 (...) lükkub ühe või mitme võlausaldaja taotlusel **toimuva ja võlgniku likvideerimisega lõppeda võiva** maksejõuetusmenetluse **algatamine peatamise ajaks edasi**.

3. Liikmesriigid võivad **lõigetest 1 ja 2** kõrvale kalduda, kui võlgnik (...) ei ole (...) suuteline (...) võlgasid õigel ajal tasuma. Sellisel juhul tagavad liikmesriigid, et (...) õigus- või haldusasutus võib (...) otsustada (...) säilitada konkreetsete täitemeetmete peatamise **olukorra, kui võlgniku likvideerimisega lõppeda võiva maksejõuetusmenetluse algatamine ei oleks juhtumi asjaolusid arvesse võttes võlausaldajate üldistes huvides.**

4. (...)

5. Liikmesriigid tagavad, et lepingu sellisest klauslist hoolimata ei (...) **keeldu** võlausaldajad täitmisest (...), (...) **ei lõpeta** täitmisele kuuluvaid lepinguid võlgnikku kahjustavalt (...), **ei kiirenda** nende täitmist (...) ega **muuda** neid muul viisil (...) üksnes seetõttu, et (...):

a) **on taotletud ennetava restruktureerimise menetluse algatamist;**

b) **on taotletud** konkreetsete täitemeetmete peatamist;

c) **on algatatud ennetava restruktureerimise menetlus või**

d) **on antud konkreetsete täitemeetmete peatamise korraldus.** (...)

5a. Liikmesriigid võivad **kehtestada õigusnormid, eesmärgiga takistada või piirata seda, et enne peatamise kehtestamist tekkinud ja võlgniku poolt tasumata** võlgade tõttu **keelduvad** võlausaldajad, kelle suhtes peatamist kohaldatakse, täitmisele kuuluvate lepingute täitmisest **või lõpetavad need, kiirendavad nende täitmist või muudavad neid** muul viisil võlgnikku kahjustavalt.

Käesolevat sätet kohaldatakse eelkõige esmavajalike lepingute suhtes, mis on vajalikud igapäevaseks äritegevuseks.

- 5b. **Liikmesriigid võivad sätestada, et konkreetsete täitemeetmete peatamist ei kohaldata tasaarvestuse, kaasa arvatud tegevuse lõpetamisel toimuva tasaarvestuse suhtes finantsturgudel, energiaturgudel ja kaubaturgudel isegi juhtudel, mille puhul ei kohaldata artiklit 31, kui sellised korrad on maksejõuetust käsitleva siseriikliku õiguse kohaselt täitmisele pööratavad. Küll aga kohaldatakse peatamist võlausaldaja poolt võlgniku suhtes esitatud sellise nõude täitmisele pööramise suhtes, mis on tekkinud tasaarvestuskorra raames tehtud tehingu tulemusel.**
6. **Käesoleva direktiivi kohaldamine ei takista võlgnikku tavapärase äritegevuse käigus tasumast mõjutamata võlausaldajate nõudeid või nõudeid, (...) mille tasumise nad võlgnevad mõjutamata võlausaldajatele, ning (...) mõjutatud võlausaldajate nõudeid, mis (...) tekivad (...) konkreetsete täitemeetmete peatamise perioodil.**
7. **Liikmesriigid (...) tagavad, et restruktureerimiskava vastuvõtmiseta lõppev peatamine ei anna sellisena veel õigust konkreetse, võlgniku likvideerimisega lõppeda võiva maksejõuetusmenetluse algatamiseks, välja arvatud siis, kui muud siseriiklikus õiguses sätestatud algatamise tingimused on täidetud.**

3. peatükk

Restruktureerimiskavad

Artikkel 8

Restruktureerimiskavade sisu

1. Liikmesriigid nõuavad, et õigus- või haldusasutusele **kooskõlas artikliga 9 vastuvõtmiseks või kooskõlas artikliga 10** kinnitamiseks esitatud restruktureerimiskavad sisaldaksid vähemalt järgmist teavet:
  - a) võlgniku (...) identifitseerimisandmed;
  - b) **võlgniku varad ja kohustused restruktureerimiskava esitamise hetkel, võlgniku majandusliku olukorra ja töötajate olukorra iseloomustus ning võlgniku (...) raskuste põhjuste ja ulatuse kirjeldus;**
  - c) mõjutatud **isikud** (...), nimetades isikud ühekaupa või kirjeldades neid (...) võlakategooria kaudu **kooskõlas siseriikliku õigusega**, samuti nende nõuded või huvid, mis on restruktureerimiskavaga hõlmatud;
  - d) **restruktureerimiskava vastuvõtmiseks mõjutatud isikutest moodustatud rühmad ning (...) iga rühma (...) nõuete ja huvide** konkreetset väärtused (...), **kus see on asjakohane;**
  - e) **asjakohasel juhul (...) need isikud, keda restruktureerimiskava ei mõjuta**, nimetades isikud ühekaupa või kirjeldades neid (...) võlakategooria kaudu **kooskõlas siseriikliku õigusega**, ning (...) kirjeldus nende põhjuste kohta, miks kava ei peaks neid mõjutama;

- f) **restruktureerimiskava tingimused, sealhulgas (...) eelkõige:**
- i) **kõik kavandatud restruktureerimismeetmed, millele on osutatud artikli 2 lõike 1 punktis 2;**
  - ii) **asjakohasel juhul selliste meetmete kavandatud kestus; ning**
  - iii) **restruktureerimiskava raames oodatav igasugune uus rahastamine ja põhjused, miks on vaja seda kava rakendada; ning**
- g) seletuskiri, milles selgitatakse, miks restruktureerimiskaval on mõistlikud väljavaated vältida võlgniku maksejõuetust ja tagada ettevõtte elujõulisus, ning milles muu hulgas esitatakse kõik eduks (...) vajalikud tingimused.
2. Liikmesriigid avaldavad (...) **restruktureerimiskavade jaoks veebis põhjaliku, VKEde vajadustele kohandatud kontrollnimekirja. Kontrollnimekirjas esitatakse praktilised suunised restruktureerimiskava koostamiseks kooskõlas siseriikliku õigusega.**
3. (...)

Artikkel 9

Restruktureerimiskavade vastuvõtmine

01. **Liikmesriigid tagavad, et olenemata sellest, kes taotleb kooskõlas artikliga 4 restruktureerimise menetluse läbiviimist, on võlgnikel õigus esitada restruktureerimiskavad mõjutatud isikute poolt vastuvõtmiseks. Samuti võivad liikmesriigid sätestada, et restruktureerimiskavasid võivad esitada ka võlausaldajad ja restruktureerimise valdkonna spetsialistid.**

1. Liikmesriigid tagavad, et (...) mõjutatud (...) **isikutel** on õigus restruktureerimiskava vastuvõtmise üle hääletada. (...)

1a. Olenemata lõikest 1 võivad liikmesriigid jätta ilma hääleõiguseta järgmised isikud:

- a) **omakapitali omanikud;**
- b) **võlausaldajad, kelle nõuded on likvideerimise tavapärase järjestuse korral tavaliste tagamata nõuetega võlausaldajate nõuetest madalama järguga; või**
- c) **mis tahes isik, kes on võlgniku või tema ettevõttega seotud ning kelle puhul esineb siseriiklikku õigust silmas pidades huvide konflikt.**

2. Liikmesriigid tagavad, et mõjutatud isikuid koheldakse eraldi rühmadena, mis (...) kajastavad **kooskõlas siseriikliku õigusega** huvisid, mis on piisavalt ühetaolised. Restruktureerimiskava vastuvõtmise otstarbel koheldakse eraldi rühmadena vähemalt tagatud ja tagamata nõudeid. Samuti võivad liikmesriigid sätestada, et (...) **töötajate nõudeid** peetakse eraldi rühma kuuluvaks.

Liikmesriigid võivad sätestada, et VKEdest võlgnikud võivad otsustada mitte kohelda mõjutatud isikuid eraldi rühmadena.

3. Rühmade moodustamist kontrollib pärast restruktureerimiskava kinnitamiseks esitamist õigus- või haldusasutus. **Liikmesriigid võivad sätestada, et õigus- või haldusasutus kontrollib rühmade moodustamist juba varasemas etapis ja kinnitab selle.**

4. Restruktureerimiskava (...) on mõjutatud isikute poolt **vastu võetud**, kui selleks on olemas iga rühma nõuete või huvide summale vastav enamus. **Liikmesriigid võivad lisaks nõuda igas rühmas mõjutatud isikute arvu enamust.**

Liikmesriigid kehtestavad restruktureerimiskava vastuvõtmiseks nõutava enamuse. **Selline enamus (...)** ei tohi (...) olla üle 75 % iga rühma nõuete või huvide summast **või asjakohasel juhul iga rühma mõjutatud isikute arvust.**

5. **Olenemata lõigetest 1–4** võivad liikmesriigid sätestada, et restruktureerimiskava vastuvõtmise üle toimuva **formaalse** hääletamise **võib asendada kokkuleppega nõutud enamuse teel.**
6. (...)

Artikkel 10

Restruktureerimiskavade kinnitamine

1. Liikmesriigid tagavad, et **vähemalt** järgmised restruktureerimiskavad (...) **on** osapoolte jaoks **siduvad** (...) üksnes siis, kui need kinnitab õigus- või haldusasutus:
  - a) eriarvamusele jäänud mõjutatud isikute **nõudeid või** huvisid mõjutavad restruktureerimiskavad **ning**
  - b) uut rahastamist lubavad restruktureerimiskavad.
2. Liikmesriigid tagavad, et tingimused, millele restruktureerimiskava peab õigus- või haldusasutuse kinnituse saamiseks vastama, on selgelt sätestatud ning hõlmavad vähemalt järgmist:
  - a) restruktureerimiskava on vastu võetud kooskõlas artikliga 9 (...);
    - aa) **samasse hääletamisrühma kuuluvaid või, kui kooskõlas artikli 9 lõike 2 teise lõiguga eksisteerib vaid üks rühm, piisavalt ühetaoliste huvidega võlausaldajaid koheldakse võrdselt ja proportsionaalselt nende nõuetega;**

- ab) **restruktureerimiskavast** on teatatud kõikidele (...) mõjutatud (...) isikutele **kooskõlas siseriikliku õigusega**;
- b) **eriarvamusele jäänud võlausaldajate olemasolu korral** läbib restruktureerimiskava (...) võlausaldajate parimate huvide testi;
- c) **asjakohasel juhul** igasugune uus rahastamine, **mis** on vajalik restruktureerimiskava rakendamiseks ega kahjusta ebaõiglaselt võlausaldajate huvisid.

Seda, kas esimese lõigu punktist b peetakse kinni, kontrollib õigus- või haldusasutus ainult vastava taotluse korral.

- 3. Liikmesriigid tagavad, et õigus- või haldusasutused (...) **saavad** restruktureerimiskava kinnitamisest keelduda, kui ei ole mõistlikku väljavaadet selle kavaga võlgniku maksejõuetust ära hoida (...) **või** ettevõtte elujõulisust tagada.
- 4. (...)

Artikkel 11

Rühmadeülene kohustamine

- 1. Liikmesriigid tagavad, et õigus- või haldusasutus võib võlgniku **taotlusel** või (...) nõusolekul (...) kinnitada restruktureerimiskava, mida ei ole kiitnud **artikli 9 lõikes 4 sätestatud korras** heaks (...) **kõik mõjutatud isikute hääletavad rühmad**, ja see muutub siduvaks (...) eriarvamusele jäänud **hääletavate** rühmade suhtes, kui restruktureerimiskava **täidab vähemalt järgmised tingimused**:
  - a) **see vastab** artikli 10 lõikele 2;
  - b) **selle on heaks kiitnud nõutavad mõjutatud isikute hääletavad rühmad kooskõlas lõikega 2**;

- c) see on läbinud õigluse testi kooskõlas lõikega 2a;
- d) ühelgi mõjutatud isikute rühmal ei ole selles võimalik saada ega säilitada rohkemat kui oma nõuete või huvide summa;

Erandina esimesest lõigust on liikmesriikidel õigus otsustada, et võlgniku nõusolek on nõutav ainult juhtudel, kui võlgnikud on VKEd.

2. **Restruktureerimiskava kinnitamiseks nõuavad liikmesriigid, et selle oleks heaks kiitnud:**

- a) vähemalt üks mõjutatud (...) isikute või, kui nii on sätestatud siseriiklikus õiguses, kahju kannatanud isikute hääletav rühm, välja arvatud omakapitali omanike rühm või mis tahes muu rühm, kes (...) võlgniku tegevust jätkava ettevõtte väärtuse hindamise tulemusel ei saaks likvideerimise tavapärase järjestuse korral siseriikliku õiguse kohaselt väljamakseid ega säilitada huvisid või kellel, kui see on siseriiklikus õiguses nii sätestatud, ei ole mõistlikku eeldust saada väljamakseid ega säilitada huvisid, või
- b) mõjutatud isikute hääletavate rühmade enamus, tingimusel et vähemalt üks kõnealustest rühmadest on tagatud nõuetega võlausaldajate rühm või kõrgema nõudeõiguse järguga tavaliste tagamata nõuetega võlausaldajate suhtes.

Liikmesriigid võivad näha siseriiklikus õiguses ette mõlemad alternatiivid.

Liikmesriigid võivad kava heakskiitmiseks käesoleva lõike (...) punktis a nõutud mõjutatud isikute, või kui see on siseriiklikus õiguses nii sätestatud, kahju kannatanud isikute rühmade minimaalset arvu (...) suurendada.

2a. Liikmesriigid määravad kindlaks õigluse testi, nõudes, et täidetud oleks üks järgmistest tingimustest:

- a) mõjutatud võlausaldajate eriarvamusele jäänud hääletava rühma nõuded rahuldatakse täies ulatuses samade või võrdväärsete vahendite abil, kui madalama nõudeõiguse järguga rühm saab restruktureerimiskava raames väljamakseid või säilitab seal kuigivõrd oma positsiooni, või
- b) mõjutatud võlausaldajate eriarvamusele jäänud hääletavaid rühmi koheldakse vähemalt sama soodsalt kui mis tahes sama nõudeõiguse järguga rühma ning soodsamalt kui mis tahes madalama nõudeõiguse järguga rühma.

Liikmesriigid võivad säilitada või kehtestada sätted, millega tehakse erand lõike 2a punktist a, kui see on vajalik restruktureerimiskava eesmärkide saavutamiseks ning kui restruktureerimiskava ei kahjusta ebaõiglaselt ühegi mõjutatud isiku õigusi ega huvisid.

2b. Artikli 10 lõiget 3 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

Artikkel 12

Omakapitali omanikud

1. Kui liikmesriigid (...) ei kohalda artikleid 9–11 omakapitali omanike suhtes, tagavad (...) nad teiste vahendite abil, et (...) kõnealused omakapitali omanikud (...) ei takista põhjendamatult (...) ettevõtte (...) restruktureerimiskava vastuvõtmist, kinnitamist ega rakendamist.

Liikmesriigid võivad kaaluda, mida nad peavad lõike 1 alusel põhjendatuks, et võtta muu hulgas arvesse seda, kas võlgnik on väike- või keskmise suurusega ettevõtja või suur ettevõtte, kavandatud restruktureerimismeetmeid, mis puudutavad omakapitali omanike õigusi, omakapitali omaniku liiki, asjaolu, kas võlgnik on juriidiline või füüsiline isik, või kas ettevõtte partneritel on piiratud või piiramata vastutus.

2. (...)

3. peatükk

Restruktureerimiskavad

Artikkel 13

Väärtuse hindamine õigus- või haldusasutuse poolt

1. (...) **Õigus-** või haldusasutus **teeb otsuse väärtuse hindamise kohta kas**
  - a) **artikli 2 lõike 1 punkti 9 kohase** võlausaldajate parimate huvide testi väidetava rikkumise alusel **või**
  - b) **artikli 11 lõike 2 punktis a sätestatud rühmadeülese kohustamise tingimusi ainult juhul, kui eriarvamusele jäänud mõjutatud isik restruktureerimiskava vaidlustab.**
2. (...)
3. Liikmesriigid tagavad, et õigus- ja haldusasutus (...) **võib lõike 1 kohase väärtuse hindamist käsitleva otsuse tegemiseks määrata** (...) nõuetekohase kvalifikatsiooniga eksperdid (...) **või küsida neilt nõu.**
4. **Lõike 1 kohaldamisel** tagavad liikmesriigid (...), et (...) eriarvamusele **jäänud mõjutatud isikul on õigus esitada vaie sellele õigus- või haldusasutusele**, kelle poole pöörduti restruktureerimiskava kinnitamiseks (...).

Liikmesriigid võivad sätestada, et kõnealuse vaide võib esitada restruktureerimiskava kinnitamise otsuse edasikaebamise raames.

Artikkel 14

Restruktureerimiskavade tagajärjed

1. Liikmesriigid tagavad, et õigus- või haldusasutuse kinnitatud restruktureerimiskavad on kõikide (...) **mõjutatud** isikute suhtes siduvad.
2. **Liikmesriigid tagavad, et restruktureerimiskava ei mõjuta võlausaldajaid, kes kooskõlas siseriikliku õigusega (...) kava vastuvõtmises ei osale.**

Artikkel 15

Kaebused

1. Liikmesriigid tagavad, et **siseriikliku õiguse kohane edasikaebus** restruktureerimiskava kinnitamise **või tagasilükkamise** kohta õigusasutuse tehtud otsuse **suhtes esitatakse** kõrgema astme õigusasutusele (...).

Liikmesriigid tagavad, et edasikaebus restruktureerimiskava kinnitamise **või tagasilükkamise** kohta haldusasutuse tehtud otsuse **suhtes esitatakse** õigusasutusele.

2. (...)
3. Restruktureerimiskava kinnitamise otsuse vastu esitatud kaebusel ei ole selle kava elluviimist peatavat toimet.

Erandina esimesest lõigust võivad liikmesriigid sätestada, et õigusasutused võivad peatada restruktureerimiskava või selle osade elluviimise, kui see on vajalik ja asjakohane isiku õigustatud huvide kaitsmise eesmärgil.

4. Liikmesriigid tagavad, et juhul, kui lõike 3 kohane kaebus rahuldatakse, võib õigusasutus
- a) restruktureerimiskava kõrvale jätta või
  - b) **restruktureerimiskava muuta, kui see on siseriiklikus õiguses nii sätestatud, ja selle kinnitada (...).**

Liikmesriigid võivad sätestada, et kui kava kinnitatakse esimese lõigu punkti b kohaselt, makstakse hüvitist rahalist kahju kandnud isikule, kelle edasikaebus rahuldati.

4. PEATÜKK

Uue rahastamise, vaherahastamise ja muude restruktureerimisega seotud tehingute kaitsmine

Artikkel 16

Uue rahastamise ja vaherahastamise kaitsmine

1. Liikmesriigid tagavad, et uue rahastamise ja vaherahastamise kasutamist (...) kaitstakse piisavalt. **Võlgniku järgneva maksejõuetuse korral ei ole mingil juhul võimalik:**
- a) **tunnistada** uue rahastamise ja vaherahastamise kasutamist tühiseks, tühistatavaks või mittetäidetavaks **ega**
  - b) **võtta sellise rahastamise andjaid tsiviil-, haldus- ja kriminaalvastutusele üksnes sel põhjusel, et selline rahastamine kahjustab kõikide võlausaldajate huvisid.**
- (...)

- 1a. **Liikmesriigid võivad seoses uue rahastamise ja vaherahastamisega piirata lõike 1 kohaldamisala juhtudega, kui kava kinnitatakse õigus- või haldusasutuses või kui vaherahastamise suhtes on tehtud *ex ante* kontroll.**
- 1b. **Liikmesriigid võivad jätta lõike 1 kohaldamisalast välja vaherahastamise, mille andmise ajaks võlgnik ei ole enam suuteline võlgu õigel ajal tasuma.**
2. Liikmesriigid võivad **sätendada, et võlgniku järgneva maksejõuetuse korral on uue rahastamise või vaherahastamise andjatel õigus** saada (...) väljamakseid enne teisi võlausaldajaid, kellel oleks muidu (...) prioriteetsemad või samas järjekorras nõuded.
3. (...)

Artikkel 17

Muude restruktureerimisega seotud tehingute kaitsmine

1. **Ilma et see piiraks artikli 16 kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et võlgniku järgneva maksejõuetuse korral ei tunnista restruktureerimiskava üle läbirääkimiste edendamiseks tehtud (...) mõistlikke ja viivitamatult vajalikke tehinguid (...) tühiseks, tühistatavaks või mittetäidetavaks (...) üksnes sel põhjusel, et sellised tehingud kahjustavad kõikide võlausaldajate huvisid.**
  - 1a. **Liikmesriigid võivad piirata lõike 1 kohaldamisala juhtudega, kui kava kinnitatakse õigus- või haldusasutuses või kui selliste tehingute suhtes on tehtud *ex ante* kontroll.**
  - 1b. **Liikmesriigid võivad jätta lõike 1 kohaldamisalast välja tehingud, mille tegemise ajaks võlgnik ei ole enam suuteline võlgu õigel ajal tasuma.**

2. Lõikes 1 osutatud **tehingute hulgas peetakse silmas vähemalt järgmiseid:**
- a) restruktureerimiskava läbirääkimiste, vastuvõtmise **või** kinnitamise (...) eest (...) tasude ja kulude maksmine;
  - b) **restruktureerimisega (...) tihedalt seotud küsimustes** (...) erialase nõu küsimise eest (...) tasude ja kulude maksmine **ning**
  - c) (...)
  - d) tavapärase äritegevuse osana tehtud muud (...) maksed ning väljamaksed, **mida ei ole loetletud punktides a ja b.**
  - e) (...)
3. (...)
4. **Ilma et see piiraks artikli 16 kohaldamist**, tagavad liikmesriigid, et **võlgniku järgneva maksejõuetuse korral** õigus- või haldusasutuse kinnitatud restruktureerimiskava rakendamise edendamiseks tehtud (...) **mõistlikku ja viivitamatult vajalikku** teingut, **mis on tehtud restruktureerimiskavaga kooskõlas**, (...) ei tunnista (...) tühiseks, tühistatavaks või mittetäidetavaks üksnes sel põhjusel, et sellised teingud kahjustavad kõikide võlausaldajate huvisid (...).

5. PEATÜKK

Direktorite kohustused maksejõuetuse tõenäosuse korral

Artikkel 18

(...)

III JAOTIS

(...) Võla kustutamine ja tegutsemiskeelud

Artikkel 19

Juurdepääs võla kustutamise menetlusele

1. Liikmesriigid tagavad, et **maksejõuetutel ettevõtjatel on juurdepääs vähemalt ühele menetlusele, mille tulemusel on võimalik võlg käesoleva direktiiviga kooskõlas täielikult kustutada.**

Liikmesriigid võivad nõuda võlaga seotud kaubandus-, majandus-, ametialase või kutsetegevuse lõpetamist.

2. Liikmesriigid, kus võla täieliku kustutamise tingimus on ettevõtja poolt võla osaline tasumine, tagavad, et seonduv tasumiskohustus põhineb ettevõtja konkreetsel olukorral ning on **eelkõige** proportsionaalne **ettevõtja arestitava tulu või netotulu ja varadega** võla kustutamise perioodil **ning et võlausaldajate huvisid võetakse õiglaselt arvesse.**

Artikkel 20

Võla kustutamise periood

1. **Liikmesriigid tagavad, et periood, mille möödudes (...) tekib maksejõuetutel ettevõtjatel õigus võla täielikule kustutamisele, ei ole pikem kui kolm aastat alates hiljemalt ühest järgmisest kuupäevast:**
  - a) **tagasimaksete kava hõlmava menetluse puhul** kuupäev, mil õigus- või haldusasutus **teeb otsuse kava kinnitamise kohta, või** (...) kava rakendamise **alguse kuupäev või**

b) **mis tahes muude menetluste puhul** kuupäev, mil õigus- või haldusasutus teeb otsuse menetluse algatamise kohta, **või pankrotivara kindlakstegemise hetk.**

2. Liikmesriigid tagavad, et (...) **oma kohustused (kui need kohustused on kehtestatud siseriiklike õigusaktidega) täitnud maksejõuetute ettevõtjate võlg** kustutatakse **võla kustutamise perioodi lõppemisel**, ilma et nad peaksid taotlema õigus- või haldusasutuselt **täiendava menetluse algatamist lisaks lõikes 1 osutatud menetlustele.**

Ilma et see piiraks esimese lõigu kohaldamist, võivad liikmesriigid säilitada või kehtestada sätteid, millega õigus- või haldusasutusel lubatakse *ex officio* või õiguspärast huvi omava isiku taotlusel kontrollida, kas ettevõtjad on täitnud võla kustutamiseks võetud kohustused.

2a. Liikmesriigid võivad ette näha, et võla täielik kustutamine ei kahjusta sellise maksejõuetusmenetluse jätkumist, mis hõlmab ettevõtja pankrotivara hulka kuulunud varade realiseerimist ja jaotamist lõike 2 esimeses lõigus osutatud ajal.

Artikkel 21

Tegutsemiskeelu periood

1. Liikmesriigid tagavad, et juhul, kui **maksejõuetu** ettevõtja võlg kooskõlas käesoleva direktiiviga kustutatakse, siis kõik kaubandus-, majandus-, ametialase või kutsetegevusega alustamise ja tegelemise keelud, mis kehtivad **üksnes sel põhjusel, et** ettevõtja on **maksejõuetu**, kaotavad kehtivuse hiljemalt võla kustutamise perioodi lõppedes. (...)

- 1a. Liikmesriigid tagavad, et võla kustutamise perioodi lõppemisel kaotavad käesoleva artikli lõikes 1 osutatud keelud kehtivuse, ilma et õigus- või haldusasutuselt peaks taotlema täiendava menetluse alustamist lisaks artikli 20 lõikes 1 osutatud menetlustele.

Artikkel 22

Erandid

1. Erandina artiklitest 19–21 võivad liikmesriigid teatud selgelt määratletud juhtudel ja juhul, kui sellised **piirangud** on **nõuetekohaselt** põhjendatud (...), säilitada või kehtestada **võla** täielikku kustutamist **keelavad**, piiravad **või tühistavad** sätted või **näha ette** pikemad **võla** **täieliku** kustutamise **või tegutsemiskeelu** perioodid, näiteks järgmistel juhtudel:
- a) **kui maksejõuetu** ettevõtja käitus võla tekkides, **maksejõuetusmenetluse ajal** või võla **tasumise ajal võlausaldajate või teiste sidusrühmade suhtes siseriikliku õiguse kohaselt** ebaausalt või pahatahtlikult;
  - b) **kui maksejõuetu** ettevõtja ei pea kinni tagasimaksete kavast või ei täida muud juriidilist kohustust, mille eesmärk on võlausaldajate huvide kaitsmine, **sealhulgas kohustust maksimeerida võlausaldajate kasumit;**
  - ba) **kui maksejõuetu ettevõtja ei täida siseriikliku õiguse kohast teavitamis- või koostöökohustust;**
  - c) võla kustutamise **taotluste** kuritarvitamise korral;
  - d) võla kustutamise **uue taotluse** korral (...) teatava aja jooksul (...) **pärast seda, kui maksejõuetu ettevõtja on võlast täielikult vabastatud või kui võlast täielikust vabastamisest on keeldutud, kuna ettevõtja on raskelt rikkunud teavitamis- või koostöökohustusi;**

- da) kui võla kustutamise menetluse kulud ei ole kaetud või
- db) kui erandit on vaja selleks, et tagada tasakaal võlgniku ja ühe või mitme võlausaldaja õiguste vahel.

2. Erandina artiklist 20 võivad liikmesriigid ette näha pikemaid võla kustutamise perioode, kui:

- a) õigus- või haldusasutus kiidab heaks või määrab kaitsemeetmed, et kaitsta maksejõuetu ettevõtja, ja kui see on kohaldatav, tema perekonna peamist elukohta või ettevõtja kaubandus-, majandus-, ametialase- või kutsetegevuse jätkamiseks vajalikku vara, või
- b) maksejõuetu ettevõtja peamist elukohta ei ole realiseeritud.

3. Liikmesriigid võivad välja arvata sellised konkreetsed võlakategooriad nagu:

- e) tagatud võlad;
- f) võlad, mis tulenevad kriminaalkaristustest või on nendega seotud;
- g) võlad, mis tulenevad deliktiõiguslikust vastutusest;
- h) võlad, mis tulenevad perekonna-, sugulus-, abielu- või hõimlussuhetega seotud ülalpidamiskohustustest;
- i) võlad, mis on tekkinud pärast võla kustutamise menetluseks taotluse esitamist või pärast menetluse alustamist, ning
- j) võlad, mis tulenevad kohustusest tasuda võla kustutamise menetluse need kulud, mis on seotud

võla kustutamise või võla kustutamise piirangutega või mille puhul nähakse ette pikem võla kustutamise periood, kui sellised erandid, piirangud või pikemad perioodid on (...) nõuetekohaselt põhjendatud.

4. Erandina artiklist 21 võivad liikmesriigid sätestada tegutsemiskeelu pikemaks või määramata ajaks, kui **maksejõuetu** ettevõtja on sellise elukutse esindaja, mille suhtes kohaldatakse erilisi eetika, **maine või erialaste teadmistega seotud nõudeid**, või **kui tegemist on teiste vara haldamisega tegeleva elukutsega või kui maksejõuetu ettevõtja püüab saada juurdepääsu sellisele elukutsele.**
- 4a. **Käesolev direktiiv ei piira õigus- või haldusasutuste poolt määratud muude kui artiklis 21 osutatud keeldude kustutamist käsitlevate siseriiklike eeskirjade kohaldamist.**

Artikkel 23

(...) Ettevõtjate võlgadega seotud menetluste konsolideerimine

1. Liikmesriigid tagavad, et juhul, kui (...) **maksejõuetul ettevõtjal on oma** kaubandus-, majandus-, ametialases või kutsetegevuses tekkinud võlgu, samuti (...) võlgu, mis on tekkinud väljaspool neid tegevusi, siis käsitletakse võla kustutamiseks kõiki **kustutatavaid** võlgu ühe menetluse raames, et saavutada **võla täielik** kustutamine.
2. **Erandina lõikest 1 võivad liikmesriigid ette näha**, et (...) **maksejõuetute ettevõtjate poolt nende kaubandus-, majandus-, ametialase või kutsetegevuse jooksul ja väljaspool neid tegevusi tekkinud** võlgasid tuleb käsitleda eraldi menetlustes, eeldusel et neid menetlusi on võimalik käesoleva direktiivi kohase **võlast täieliku** vabastamise saamiseks kooskõlastada.

IV JAOTIS

Restruktureerimise, maksejõuetuse ja võla kustutamise menetluste tõhususe suurendamise meetmed

Artikkel 24

Õigus- ja haldusasutused

Ilma et see mõjutaks kohtusüsteemi sõltumatust ja korralduse erinevusi liidus, tagavad liikmesriigid, et:

- a) **õigus-** ja haldusasutuste töötajad, kes tegelevad restruktureerimise, maksejõuetuse ja **võla kustutamise menetlustega**, saavad oma töökohustuste jaoks (...) **asjakohase** (...) koolituse ning et neil on vajalikud erialased teadmised ning
- b) (...) **restruktureerimise, maksejõuetuse ja võla kustutamise menetlusi** viiakse läbi tõhusalt (...).

Artikkel 25

(...)

Artikkel 26

Restruktureerimise, maksejõuetuse ja võla kustutamise menetluste valdkonna spetsialistid

Liikmesriigid tagavad, et:

- a) **õigus- ja haldusasutuse nimetatud restruktureerimise, maksejõuetuse ja võla kustutamise valdkonna menetluste spetsialistid (edaspidi „spetsialistid“) saavad (...) asjakohase koolituse ning neil on vajalikud erialased teadmised oma ülesannete täitmiseks;**
- b) (...) **sobivuskriteeriumid ning** spetsialistide nimetamise, ametist vabastamise ja tagasiastumise kord **on selge, läbipaistev ja õiglane (...);**
- c) konkreetse juhtumi jaoks, **sealhulgas piiriülese juhtumi jaoks,** (...) spetsialisti (...) **nimetamisel** kaalutakse nõuetekohaselt spetsialisti kogemusi ja erialaseid teadmisi, **võttes arvesse juhtumi eripära (...), ning**
- d) **huvide konflikti vältimiseks** on võlgnikel ja võlausaldajatel **võimalus vaidlustada** spetsialisti valimine **või nimetamine või nõuda** spetsialisti asendamist.

2. (...)

3. (...)

4. (...)

Artikkel 27

(...) Spetsialistide järelevalve ja tasustamine

1. Liikmesriigid kehtestavad asjakohased järelevalve- ja regulatiivsed **mehhanismid**, millega tagatakse, et spetsialistide töö suhtes kohaldatakse (...) **tõhusat** järelevalvet, **tagamaks et nende teenuseid osutatakse tulemuslikult ja pädevalt ning asjaomaste poolte suhtes erapooletult ja sõltumatult. Need mehhanismid** hõlmavad ka (...) tõhusaid **meetmeid, mida kohaldatakse spetsialisti vastutuse suhtes** juhul, kui spetsialist töökohustusi rikub.
- 1a. **Liikmesriigid võivad innustada spetsialistide tegevusjuhendi väljatöötamist ja selle järgimist.**
2. Liikmesriigid tagavad, et (...) spetsialistide (...) **tasustamist reguleeritakse** eeskirjadega, mis **on kooskõlas** menetluste tõhusa lahendamise **eesmärgiga. (...)**

Liikmesriigid tagavad, et kõikide tasustamisalaste vaidluste (...) **lahendamiseks on olemas** asjakohased (...) menetlused **ning et need vaidlused lahendatakse tõhusalt.**

Artikkel 28

Elektrooniliste sidevahendite kasutamine

1. Liikmesriigid tagavad, et **restruktureerimise, maksejõuetuse ja võla kustutamise menetlustes saavad menetluspooled, spetsialistid või õigus- ja haldusasutused teha elektrooniliselt, sh piiriülesuse olukordades, vähemalt järgmisi toiminguid:**
  - a) nõuete esitamine;
  - b) (...) restruktureerimiskava või tagasimaksete kava **esitamine**;
  - c) võlausaldajate **teavitamine**;
  - d) (...);
  - e) **vaiete ja kaebuste esitamine**.

V JAOTIS

Restruktureerimise, maksejõuetuse ja võla kustutamise menetluste jälgimine

Artikkel 29

Andmete kogumine

1. (...) Liikmesriigid koguvad ja koondavad **iga-aastaselt siseriiklikul** tasandil andmeid **restruktureerimise, maksejõuetuse ja võla kustutamise menetluste kohta, mis on jaotatud menetluse liigi järgi, ning teevad seda vähemalt järgmiste elementide kohta:**
  - a) menetluste arv, mille **algatamist on taotletud või mis on algatatud, kui menetluse algatamine on sätestatud siseriiklike õigusaktidega, ning mis on pooleli või mis on lõpetatud (...);**
  - b) **menetluste keskmine kestus alates taotluse esitamisest või menetluse algatamisest, kui selline algatamine on sätestatud siseriiklike õigusaktidega, kuni menetluse lõpetamiseni;**
  - c) **punktis ca nimetatud menetluste arv, jaotatuna tulemuse liigi järgi;**
  - ca) **restruktureerimismenetluste taotluste arv, mis kuulutati vastuvõetamatuks, lükati tagasi või võeti tagasi enne menetluse algatamist;**
  - d) (...)
  - e) (...)
  - f) (...)
  - g) (...)
- 1a. **Liikmesriigid koguvad ja koondavad iga-aastaselt siseriiklikul tasandil andmeid võlgnike arvu kohta, kelle suhtes kohaldati restruktureerimismenetlust või maksejõuetusmenetlust ning kellel oli kolme aasta jooksul enne sellise menetluse algatamise taotluse esitamist, kui selline algatamine on sätestatud siseriiklike õigusaktidega, olemas kinnitatud restruktureerimiskava eelmise restruktureerimismenetluse alusel, millega rakendati II jaotist.**

- 1b.** Liikmesriigid võivad iga-aastaselt koguda ja koondada siseriiklikul tasandil andmeid eraldi iga liiki menetluste keskmiste kulude kohta ning tagatud ja tagamata nõudega võlausaldajate, ja kui see on asjakohane, siis ka teist liiki võlausaldajate, keskmiste sissenõudmismäärade kohta.
2. Liikmesriigid eristavad lõike 1 punktides a–c osutatud andmed, ning kui see on asjakohane ja kättesaadav, lõikes 1b osutatud andmed järgmiselt:
- a) muude kui füüsilisest isikust võlgnike suurus (...);
  - b) füüsilisest isikust võlgnikud ja juriidilistest isikutest võlgnikud, kelle suhtes kohaldatakse restruktureerimis- või maksejõuetusmenetlust, ning
  - c) kas võla kustutamisega lõppevad menetlused hõlmavad ainult ettevõtjaid või kõiki füüsilisi isikuid.
- 2a.** Liikmesriigid võivad koguda ja koondada lõigetes 1, 1a, 1b ja 2 osutatud andmeid valimi meetodi abil, mis tagab, et valimid on representatiivsed valimi suuruse ja mitmekesisuse alusel.
3. Liikmesriigid koguvad ja koondavad lõigetes 1, 1a ja 2 ning asjakohasuse korral lõikes 1b osutatud andmeid terve kalendriaasta kohta iga aasta 31. detsembri seisuga, alustades andmetest, mis koguti alates [*lõikes 4 osutatud rakendusaktide kohaldamise alguskuupäevast*] esimese terve kalendriaasta jooksul. Need andmed edastatakse komisjonile kord aastas, täpsemalt andmete kogumise aastale järgneva kalendriaasta 31. detsembriks, kasutades andmete edastamise tüüpvormi.
4. Komisjon kehtestab käesoleva artikli lõikes 3 osutatud edastamisvormi rakendusaktidega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 30 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 30

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. See komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

VI JAOTIS

Lõppsätted

Artikkel 31

Seos teiste õigusaktide ja rahvusvaheliste õigusaktidega

1. Käesoleva **direktiivi sätete suhtes on ülimuslikud järgmised õigusaktid:**
  - a) Direktiiv 98/26/EÜ²⁰;
  - b) direktiiv 2002/47/EÜ²¹ ja
  - c) määrus (EL) nr 648/2012²²;

---

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 1998. aasta direktiiv 98/26/EÜ arvelduse lõplikkuse kohta makse- ja väärtpaberiarveldussüsteemides (EÜT L 166, 11.6.1998, lk 45).

²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuni 2012. aasta direktiiv 2002/47/EÜ finantstagatiskokkulepete kohta (EÜT L 168, 27.6.2002, lk 43).

²² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).

- 1a. Käesoleva direktiiviga ei piirata neid makseasutuste vahendite kaitsmise nõudeid, mis on esitatud direktiivis (EL) 2015/2366 makseteenuste kohta siseturul, ning e-raha asutuste vahendite kaitsmise nõudeid, mis on esitatud direktiivis 2009/110/EÜ, mis käsitleb e-raha asutuste asutamist ja tegevust ning usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalvet).
2. Käesoleva direktiiviga ei piirata töötajate õigusi, mis on neile tagatud direktiividega 98/59/EÜ, 2001/23/EÜ, 2002/14/EÜ, 2008/94/EÜ ja 2009/38/EÜ.
- 2a. Käesoleva direktiivi II jaotis ei takista kohaldamast liikurseadmetega seotud rahvusvaheliste tagatiste konventsiooni ja selle õhusõidukite seadmetele eriomaseid küsimusi käsitlevat protokoll, millega on käesoleva direktiivi vastuvõtmise ajaks ühinenud mitu liikmesriiki.

Artikkel 32

Direktiivi (EL) 2017/1132 muutmise

Määruse (EL) 2017/1132²³ artiklisse 84 lisatakse lõige 4:

„4. Liikmesriigid kalduvad artikli 58 lõikest 1, artiklist 68, artiklist 72, artiklist 73, artiklist 74, artikli 79 lõike 1 punktist b, artikli 80 lõikest 1 ja artiklist 81 kõrvale sellisel määral ja ajavahemikul, kui selline kõrvalekaldumine on vajalik Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis [.../....]* sätestatud ennetava restruktureerimise raamistiku kehtestamiseks.“

---

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1132 äriühinguõiguse teatavate aspektide kohta (ELT L 169, 30.6.2017, lk 46).

Käesolev säte ei piira aktsionäride võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamist.

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse ennetava restruktureerimise raamistikke, võla kustutamist ja tegutsemiskeeldu ning restruktureerimise, maksejõuetuse ja võla kustutamise menetluste tõhususe suurendamise meetmeid ning millega muudetakse direktiivi (EL) 2017/1132. (ELT ...).

Artikkel 33

Läbivaatamisklausel

Hiljemalt [**viie** aasta jooksul pärast rakendusmeetmete kohaldamise alguskuupäeva] ja seejärel iga **seitsme** aasta tagant esitab komisjon Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta, muu hulgas kaaludes, kas restruktureerimise, maksejõuetuse ja (...) **võla kustutamise menetluste** õigusliku raamistiku konsolideerimiseks ning tugevdamiseks on vaja täiendavaid meetmeid.

Artikkel 34

Rakendamine

1. Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid vastu ja avaldavad need hiljemalt [**3 aastat** pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva], v.a artikli 28 punktide a–c järgimiseks vajalikud sätted, mis võetakse vastu ja avaldatakse hiljemalt [**5 aastat** pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva], ning artikli 28 punkti e järgimiseks vajalikud sätted, mis võetakse vastu ja avaldatakse hiljemalt [**7 aastat** pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva]. Liikmesriigid edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Nad kohaldavad **käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikke õigus- ja haldusnorme** alates [3 aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva], v.a artikli 28 punktide a–c järgimiseks vajalikud sätted, mida kohaldatakse alates [5 aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva], ning artikli 28 punkti e järgimiseks vajalikud sätted, mida kohaldatakse alates [7 aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva]. (...)

Kui liikmesriigid need **normid** vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 35

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 36

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg,

Euroopa Parlamendi nimel

president

Nõukogu nimel

eesistuja